

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1990-1991

2 MEI 1991

ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET

**betreffende de Universiteit Gent en het
Universitair Centrum Antwerpen**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. ALGEMENE INLEIDING

HOOFDSTUK 1 — INLEIDING EN VOORWERP VAN ONDERHAVIG DECREET

1. Doel van onderhavig ontwerpdecreet

Reeds meermaals is betoogd dat de rijksuniversiteiten (thans gemeenschapsuniversiteiten) een grotere autonomie moeten verkrijgen teneinde hen in staat te stellen de diverse opdrachten die een universitaire instelling hedendaags te vervullen heeft zo efficiënt mogelijk aan te pakken. Het voorbeeld van de vrije en autonoom openbare instellingen, die het — ten minste wat hun financieel beheer betreft — veel beter doen, werkt daarbij aanstekelijk. De gemeenschapsuniversiteiten vragen dezelfde concurrentiële uitgangspositie.

De opeenvolgende wetten en wetswijzigingen inzake de inrichting van het „universitair” onderwijs waren telkens een stap in deze richting. Toch wordt de huidige wetgeving door de gemeenschapsuniversiteiten nog als zeer hinderlijk bevonden om een werkelijk autonoom beleid te kunnen voeren.

Aan de „Universiteit Gent” en het „Universitair Centrum Antwerpen” dient de rechtspersoonlijkheid en een externe bestuursautonomie — vergelijkbaar met andere autonome openbare instellingen — toegekend. Nu de overheid ook in andere sectoren streeft naar „verzelfstandiging” van rijks-,

gemeenschaps- of gewestinstellingen, moet de techniek van de decentralisatie de gemeenschapuniversiteiten toelaten aan de bureaucratie van de overheid te ontsnappen en deze door een modern management te vervangen.

Voorliggend ontwerpdecreet, dat moet samengelezen worden met het ontwerpdecreet op het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in de Vlaamse Gemeenschap, beoogt een grotere bestuursautonomie voor de gemeenschapsuniversiteiten, dit door hen het statuut van functioneel gedecentraliseerde openbare instelling toe te kennen.

2. Maatschappelijke achtergronden inzake deregulering

2.1. Algemene tendens

Sinds enkele jaren onderkent men op allerlei vlakken de negatieve gevolgen van een al te strenge overheidsregeling. Men beseft dat een te vergaande overheidsreglementering een aantal ongewenste implicaties met zich meebrengt. Zij is op een aantal punten zuiver formalistisch en staat soms een efficiënte beleidsvoering in de weg.

In bepaalde sectoren van de samenleving wordt rekening gehouden met de terugtrek van de overheid en het bevorderen van de eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemers, die dan meer efficiënt en soepel op maatschappelijke wijzigingen en gedifferentieerde behoeften kunnen inspelen.

Deze strekking laat de universiteiten, die van oudsher zeer sterk op autonomie zijn gesteld, uiteraard niet onberoerd. In haar werkzaamheden met betrekking tot het universitair onderwijs en onderzoek in de loop van de jaren tachtig klaagt de O.E. S.O. herhaaldelijk de overregulering en haar nadelige gevolgen aan. Zo werd op een in 1981 door de O.E.S.O. georganiseerde intergouvernementele conferentie gesteld dat de overheid meer het fundamenteel karakter van de intellectuele arbeid en de daarmee verbonden onverenigbaarheid met bureaucratie moet inzien. De creativiteit en het dynamisme binnen het universitair bestel worden teniet gedaan door allerlei voorafgaande procedures en reglementen, en door een overdreven bemoeizucht via gedetailleerde voorschriften (Les politiques d'enseignements supérieurs des années 80, O.E.S.O., 1983, blz. 82-83).

Dat de overheid als controlerende instantie t.a.v. het wetenschappelijk onderwijs een rol moet blijven spelen, wordt niet betwist. Vooral de manier waarop dit veelal gebeurt, wordt als inadekwaat afgedaan (Quel avenir pour les universités ?, O.E. S.O., 1987, blz. 118). Tevens klaagt de O.E.S.O. herhaaldelijk aan dat het wetenschappelijk onderzoek teveel ondergeschikt raakt aan de eigen prioriteiten van de regeringen. Bovendien voert men aan dat bijvoorbeeld de complexiteit van de aanvraagprocedures de inefficiëntie van het wetenschappelijk onderzoek in de hand werkt. (L'avenir de la recherche universitaire, O.E.S.O., 1981, blz. 39-41).

Dit ontwerp beoogt de impact van de politieke overheid terug te dringen in een materie waar van oudsher de regering zichzelf een belangrijke rol had toegemeten, met name de organisatie van het rijksuniversitair onderwijs (thans academisch onderwijs georganiseerd door de Vlaamse Gemeenschap). Hiermee zet de decreetgever een tweede belangrijke stap inzake onderwijsverstrekking door de centrale overheid. Na de oprichting van de „Autonome Raad van het Gemeenschapsonderwijs” dient nu een gelijkaardige maatregel ge-

troffen op het onderwijsniveau dat niet door de zogenaamde „schoolpactwetgeving” wordt geregeld, namelijk het academisch onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap.

2.2. Het academisch onderwijs en de deregulering

Ter discussie staat de vraag hoe de universiteiten in staat stellen om hun opdracht optimaal te verwezenlijken.

Eén van de uitdagingen waarvoor de universiteiten zich geplaatst weten, is vanzelfsprekend hun opdracht om onderwijs en vorming van academisch niveau te verstrekken. De vervulling van de belangrijke opdracht is noodzakelijk voor de toekomstgerichte ontwikkeling van de samenleving.

Van de universiteiten wordt tevens verwacht dat zij hun bijdrage tot de ontwikkeling van de wetenschap en technologie opvoeren, dat de kwaliteit en de creativiteit van het wetenschappelijk werk van eerste rang zou zijn en dat zij met inzicht en gezag hun rol van wetenschappelijke dienstverlening aan de samenleving vervullen. Zij moeten dus actief deelnemen aan de permanente vorming en de opleiding van volwassenen, aan het bevorderen van de inbreng van wetenschap bij het politiek en industrieel beleid, aan de internationale samenwerking (met inbegrip van de hulp aan ontwikkelingslanden), enz . . . Verder worden zij meer en meer aangewezen op allerlei samenwerkingsformules, allereerst op macro-vlak binnen het academisch onderwijs (middels de VL.I.R.), maar ook met het bedrijfsleven en met het hoger onderwijs van het lange en korte type of andere vormen van onderwijs.

Dit alles vergt een flexibele besluitvorming en een grotere differentiatie van optreden, zonder dat het universitair beleid daarbij aan samenhang hoeft in te boeten.

Deze eigentijdse opdracht van de universiteiten staat soms zeer haaks op de huidige overmatige, voorafgaande detailreglementering. Laatstgenoemde bestaat trouwens in een nog grotere mate voor de gemeenschapsuniversiteiten dan voor de vrije en de autonome openbare instellingen.

Hieraan kan een door de overheid ontworpen kaderreglementering, die slechts de allernoodzakelijkste richtsnoeren inzake universitair beleid omvat, verhelpen. De overheid moet mede toezien op het deugdelijk beleid en de kwaliteit van het academisch onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, maar de normering moet gekenmerkt zijn door algemene regels, waarbij de universiteiten zelf een grotere verantwoordelijkheid op zich nemen.

3. Decentralisatie in het onderwijs

3.1 Algemeen kader

Reeds geruime tijd werd een verregaande formalisering en te gedetailleerde uitwerking van de pedagogische organisatie vastgesteld. Voorts werd gewezen op het gevaar van een te grote administratieve rem op de onderwijsorganisatie, alwaar de inrichtende macht, de directie of de leerkrachten over de mogelijkheid moeten beschikken om voortdurend gedifferentieerde student- of leerlinggerichte maatregelen te nemen.

Deze vaststelling gold voor alle niveau's van het onderwijsbestel, en niet in het minst voor het onderwijs dat door de Staat (nu Gemeenschap) zelf werd ingericht.

Sinds korte tijd ziet de onderwijsoverheid de „responsabi-

lisering” van de schoolgemeenschap, het omschrijven van de zogenoemde „relatieve autonomie” evenals de vrijwaring van de pedagogische vrijheid, als één van haar belangrijkste opdrachten.

De overheid zette dan ook via recente regelgeving concrete stappen ter bevordering van een grotere autonomie van de onderwijsinstellingen. Meer in het bijzonder kan verwezen worden naar de maatregelen houdende invoering van het lestijdenpakket in het kleuter- en lager onderwijs (K.B. van 30 augustus 1984), de aanwending van het urenpakket in het buitengewoon onderwijs (KB. nr. 65, 66 67 en 184 van 21 juli 1982) en het BKB nr. 295 en nr. 300 van 31 maart 1984 met betrekking tot het aanwenden van het globaal aantal uren-leerkracht per inrichting van het secundair onderwijs.

Op vlak van gemeenschapsonderwijs werd meer en meer de noodzaak gevoeld tot oprichting van een autonoom beheersorgaan, dat voor een continue en onpartijdig beleid kon zorgen, in het bijzonder aangaande het onderwijs dat op schoolpact-niveau wordt verstrekt.

Op het politieke vlak vond deze stelling meer en meer ingang. Voor het eerst werd hiervan gewag gemaakt in het nationaal regeringsakkoord van december 1981. De passus luidde als volgt : „Met het oog op de verdere kwalitatieve uitbouw en het waarborgen van de eigenheid en de continuïteit van het rijksonderwijs, zal de Regering, na de Schoolpactcommissie te hebben geraadpleegd, de nodige initiatieven nemen om de Ministers van Onderwijs toe te laten bevoegdheden met betrekking tot het rijksonderwijs over te dragen aan een op te richten orgaan waarvan vorm en middelen nader bepaald zullen worden.”

In het regeringsakkoord van 1985 werd dit voornemen herhaald : „De Regering zal een kader scheppen waardoor in elk departement van nationale opvoeding dat dit wenst, het pedagogisch en administratief beheer van het rijksonderwijs zal kunnen worden overgedragen aan een Autonome Raad die door geen enkele strekking zal kunnen worden gedomineerd.”

Het regeringsakkoord van 1988 bevatte een gelijkaardige intentieverklaring : „Zowel de pedagogische autonomie als de autonomie van beheer van de scholen en de scholengroepen van alle netten zal binnen de bestaande wetgeving en reglementering bevorderd worden.”

Pas de recente grondwetsherziening kon de weg naar een autonomiestatuut voor het rijksonderwijs effenen. Het voorstel van herziening van artikel 17 G.W. voorzag in paragraaf 2 de mogelijkheid voor de Gemeenschap als inrichtende macht om zijn bevoegdheden over te dragen aan één of meer autonome organen, middels een decreet goedgekeurd met twee derde meerderheid.

Aan Vlaamse zijde werd de communautarisering politiek eerst aangewend voor de onderwijsinstellingen buiten de universiteit. Het bijzonder decreet op de „Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs” (A.R.G.O.) werd op 19 december 1988 goedgekeurd. Thans is de tijd gekomen om deze decentralisatie ook voor de gemeenschapsuniversiteiten te realiseren.

3.2 De decentralisatie van het academisch onderwijs ingericht door de Staat (nu Vlaamse Gemeenschap)

Het verlenen van een autonomiestatuut aan de gemeenschapsuniversiteiten vormt het sluitstuk van de decentralisatietendens binnen het gemeenschapsonderwijs.

Reeds eerder kwam diverse regelgeving deels tegemoet aan de verzuchtingen naar een grotere autonomie van de rijksuniversiteiten (thans gemeenschapsuniversiteiten). Geheel bevredigend waren deze maatregelen evenwel niet. Zo was er het artikel 40bis, § 5 van de wet van 27 juli 1971 op de samenvoeging van opdrachten. In het afgelopen decennium werden eveneens maatregelen genomen die de autonomie van de rijksuniversitaire instellingen verstevigden. Het meest ingrijpend was de wet van 21 juni 1985, waardoor vooral een grotere interne autonomie werd toegekend.

Andere regelgeving, weliswaar mede ingegeven door budgettaire beperkingen, zijn het KB. nr. 82 dd. 31 juli 1982 tot sanering van de financiën van de deficitaire instellingen, en het KB. nr. 434 dd. 5 augustus 1986 tot wijziging van de wetgeving op de financiering en de controle van de universitaire instellingen. Ten slotte gaat ook het artikel 12 van de wet van 4 augustus 1986, zoals nadien gewijzigd, betreffende het examenreglement in die richting.

In de Vlaamse universitaire kringen wordt in het algemeen sinds lang aangedrongen op een grotere autonomie voor alle universiteiten, voornamelijk inzake de besteding van de werkings- en investeringsuitgaven en het personeelsbeleid. Deze bekommernis gold in het bijzonder voor de rijksuniversiteiten.

Zo stelde de Vlaamse Interuniversitaire Raad in zijn jaarverslag van 1931 (blz. 8) dat „de bestuursmogelijkheden in het bijzonder aan de rijksinstellingen te zwak zijn ingebouwd” en dat „recente voorstellen om aan die instellingen volledige financiële verantwoordelijkheid te geven, in het kader van niet te overschrijden jaarlijkse begrotingsenvelopes, ernstige overweging (verdienen), althans indien de objectieve financieringsbasis van de instellingen correct behouden wordt”. Tegelijk moesten de (bestaande) bestuursstructuren aan een kritisch onderzoek worden onderworpen (VL.I.R., Verslag der werkzaamheden in 1982, blz. 46-47).

Vóór de totstandkoming van de financieringswet van 1971, -één van de „basiswetten” voor het „universitair” onderwijs- bestond een lange traditie volgens dewelke de rectoren van de rijksuniversiteiten, in hun plechtige openingstoespraken of in de jaarverslagen een meer zelfstandige bestuursvorm vroegen voor hun instelling. Nog in de loop van 1982 gaf de Rijksuniversiteit te Gent te kennen dat hij een bij wet toegekend statuut, gelijkwaardig aan dat van de U.I.A. en het L.U.C. verkoos, zodat een grotere bevoegdheid kon ontstaan inzake benoemingen, programma’s, verlening van statuten en thesauriebeheer.

In een reactie op de regeringsverklaring van 15 maart 1984, die een passus bevatte omtrent de rationalisatie van de universitaire opleidingen, stelde de VL.I.R. : „dat het (. . .) wenselijk (is) om de bestuurskracht van de universitaire instellingen, en zeker van de rijksuniversitaire instellingen, te versterken”. „Meer autonomie veronderstelt een grotere bevoegdheid maar ook een grotere verantwoordelijkheid van de bestuurders van de universiteiten. Men zou kunnen denken aan een machtiger universitair executief dat door het beleidsbepalend orgaan gecontroleerd en afgesteld kan worden” (VL.I.R., Verslag der werkzaamheden in 1984, blz.33).

Ook meer recent (Verslag der werkzaamheden in 1987, blz. 19-21 en 1988, blz. 80) blijft de VL.I.R. de wens naar meer universitaire autonomie uitdrukken. Deze autonomie zou moeten dezelfde zijn in de vrije en rijksuniversitaire instellingen, weliswaar zonder afbreuk te doen aan de verantwoordingsplicht van de universitaire instellingen en aan het recht van de overheid tot controle. De VL.I.R. koppelt daar-

aan de eis tot deregulering en globale financiering, waardoor de verantwoordelijkheid en de efficiëntie van het universitair bestuur vergroot wordt. Concreet denkt men ondermeer aan het aantrekken van gasthoogleraren, eerste academische benoemingen op basis van vacatures, rechtstreekse aanwerving van administratief en technisch personeel in elke graad, tijdelijke benoemingen van onderwijzend personeel, post-factum controle van de financiële resultaten en van de resultaten op onderwijskundig vlak, enz . . .

Deze eisen werden opnieuw geformuleerd in het advies van 29 april 1989 aan de Gemeenschapsminister van Onderwijs, betreffende „de nieuwe universitaire expansie”. Inmiddels werd door het zogenaamde „mammoet”-onderwijsdecreet van 5 juli 1989 aan enkele van deze eisen (mogelijkheid tot benoeming van gasthoogleraren en deeltijdse tijdelijke benoemingen in het onderwijzend personeel) tegemoet gekomen.

Ook op het politieke vlak was men zich reeds eerder van deze noodzaak bewust, doch tot hiertoe kon geen enkel ontwerp terzake worden goedgekeurd. Zo voorzag bijvoorbeeld het nationaal regeerakkoord van 12 juni 1988 : „Versterkte autonomie van de universitaire instellingen inzake administratief en budgettair beheer, alsmede inzake organisatie en structuren van het onderwijs en van het onderzoek ; correlatieve toekenning van verantwoordelijkheid aan de universitaire gemeenschap ten aanzien van de openbare machten o.m. voor de aanwending van de toelagen.”

In de regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve van 14 februari 1989 wordt andermaal voor een grotere autonomie van de universiteiten in het algemeen gepleit. De tekst luidt als volgt : „In het kader van een rationalisatie en programmatie van het universitair onderwijs zal de autonomie van de instellingen grondig worden versterkt en de mogelijkheden voor interuniversitaire samenwerking uitgebreid.”

Op het ogenblik dat de financiële situatie van de beide Vlaamse gemeenschapsuniversiteiten aangezuiverd wordt door een interne saneringsoperatie waartoe de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen zijn uitgenodigd, moet hen ook een behoorlijk financieel en ander bestuur mogelijk gemaakt worden. Daartoe dient in deze instellingen een efficiënter management bevorderd.

4. Rol van de Gemeenschapsoverheid in het toekomstig universitair bestel

De Vlaamse overheid kan niet voorbijgaan aan de verzuchtingen tot meer autonomie van de universitaire instellingen in het algemeen en deze van de Vlaamse Gemeenschap in het bijzonder. Zij beantwoorden immers aan de veranderende opvatting over de rol van de overheid in de samenleving en de grotere verantwoordelijkheid van de individuen of hun organisaties.

Toch vraagt zij dat de discussie hieromtrent in de juiste context zou plaatsvinden. Vooreerst stelt men vast dat de universiteiten ook nu reeds over een relatief grote vrijheid of autonomie beschikken. Binnen een aantal min of meer stringente randvoorwaarden bepalen zij in grote mate vrij de inhoud van hun studieprogramma's, benoemen zij zelfstandig hun onderwijzend, wetenschappelijk, administratief en technisch personeel, beoordelen zij onafhankelijk hun prestaties en beschikken zij vrij over hun werkingsuitkeringen. Over hun werking wordt meestal slechts post-factum rekenschap gevraagd.

Ten tweede betekent autonomie nog lang niet altijd kwaliteit. Tussen beide bestaat er geen logische en vanzelfsprekende relatie. Men mag dan ook niet simpelweg veronderstellen dat een vergroting van de autonomie direct leidt tot verbetering van de kwaliteit (zie hieromtrent verder onder punt VI).

Ten slotte moet uitdrukkelijk gesteld worden dat overheidszorg voor het academisch onderwijs en wetenschappelijk onderzoek zich niet uitsluitend beperkt tot het stellen van aantal elementaire randvoorwaarden die betrekking hebben op de opbouw. De overheidszorg strekt zich ook uit op het terrein van de inhoud en de kwaliteit van het onderwijs en het onderzoek.

De Vlaamse overheid is weliswaar overtuigd dat door de toenemende behoefte aan vernieuwing van het academisch onderwijs en wetenschappelijk onderzoek de beleidsruimte van de universiteiten moet vergroot worden. Zij stelt evenwel als voorwaarde dat hiermee een inhoudelijke variëteit en kwaliteitsverhoging wordt gerealiseerd. Er moet derhalve gezocht worden naar een systeem waarin de onderscheiden verantwoordelijkheden van de overheid en de instellingen opnieuw worden gedefinieerd en het adequaat benutten van de aan de universiteiten verleende beleidsruimte zichzelf belooft.

Bij het toekennen van een grotere autonomie aan de universiteiten in het algemeen en aan de gemeenschapsuniversiteiten in het bijzonder, staat de rol van de overheid centraal ter discussie.

De taak van de overheid bestaat erin zorg te dragen voor het verwezenlijken van de algemene doelstelling van het academisch onderwijs en onderzoek. Deze doelstelling kan het best als volgt omschreven worden : de Gemeenschapsoverheid dient erover te waken dat de Vlaamse Gemeenschap beschikt over een geheel van voorzieningen die :

- tegemoetkomen aan de individuele behoeften naar hoogwaardig onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, afhankelijk van de intellectuele en fysieke mogelijkheden en onafhankelijk van de inkomenspositie van de studenten of de gezinnen waaruit zij afkomstig zijn ;

- voldoen aan de kwantitatieve en kwalitatieve maatschappelijke vraag naar universitair gevormden ;

- bestendig inspelen op de maatschappelijke behoefte aan wetenschappelijke kennis en inzichten in de brede zin voor zover het gaat om de resultaten van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek ;

- zich permanent met de verworven kennis ten dienste stellen van de gemeenschap tot groter welzijn van die gemeenschap in de brede zin van het woord (cfr. Memorie van Toelichting op de Nederlandse wet „Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek”, Tweede Kamer der Staten Generaal, vergaderjaar 1988-1989, blz. 19).

De overheid zorgt voor de verwezelijking van deze algemene doelstelling door de subsidiëring van de universiteiten, door de erkenning van de door hen afgeleverde diploma's en getuigschriften, door het opleggen van regels inzake rationalisatie en programmatie, door het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek, door het onderkennen van leemten in het onderwijslandschap, door hun verdere uitstraling op het internationale forum te verzorgen, en door te waken op de kwaliteit van het onderwijs en het onderzoek. Dit laatste houdt in dat het bestel dient zo te functioneren dat de ingezette overheidsmiddelen een maximaal resultaat opleveren.

De overheid moet dan ook een toezichts- en stimuleringsfunctie behouden met respect voor de academische opdracht en vrijheid.

In het kader van het streven naar een grotere autonomie voor de universiteiten — één van de grote doelstellingen van de voorgestelde regeling — gaan dit ontwerp tot bijzonder decreet en het ontwerpdecreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse gemeenschap dan ook uit van volgende principes :

- De regelgeving voor de universiteiten dient globaal en beknopt te zijn en mag slechts de noodzakelijke richtsnoeren inzake universitair beleid omvatten ;

- Procedures van voorafgaande, formele waarborgen moeten zoveel mogelijk vervangen worden door een evaluatie van de resultaten ;

- De controle van de universiteiten gebeurt zoveel mogelijk post-factum, maar dan met een volledige transparantie op alle domeinen en het scheppen van de reële mogelijkheid om verkeerd bestede bedragen terug te vorderen ;

- De overheidssturing moet zich voornamelijk richten op een profilering van zowel het onderwijs als het onderzoek en het organiseren van de kwaliteitsbewaking door zelfevaluatie ;

- De overheid moet de instrumenten van overtuiging en voorlichting inzake studie- en beroepskeuze en inzake de deelname aan internationale (o.a. Europese) wetenschappelijke projecten sterker benadrukken ;

- De instellingen dragen een volledige financiële verantwoordelijkheid. Verkeerde beleidsbeslissingen kunnen tegenover de overheid niet meer worden ingeroepen om bijkomende fondsen te verkrijgen.

HOOFDSTUK II — JURIDISCH KADER

Teneinde de gemeenschapsuniversiteiten in staat te stellen voornoemde doelstellingen te verwezenlijken en de veranderde rol van de overheid in te passen, kent het decreet aan de gemeenschapsuniversiteiten het statuut van functioneel gedecentraliseerde openbare instelling toe. Daartoe moet de wet van 28 april 1953 betreffende de inrichting van het universitair onderwijs door de Staat door een totaal nieuwe regeling worden vervangen.

1. Huidig statuut van de Gemeenschapsuniversiteiten

Vooreerst stelt zich de vraag naar het huidige juridisch statuut van de gemeenschapsuniversiteiten. De huidige organieke wetgeving, in samenhang met de wetgeving inzake financiering en controle op de universiteiten, maakt het niet mogelijk aan de gemeenschapsuniversiteiten een éénduidig juridisch statuut toe te kennen. Het staat vast dat ze niet als functioneel gedecentraliseerde instellingen kunnen worden beschouwd, doch evenmin zijn het administratieve diensten, binnen de centrale administratie, onderworpen aan het hiërarchisch gezag van de Gemeenschapsminister van Onderwijs.

Het huidige statuut van de gemeenschapsuniversiteiten is de resultante van een lange evolutie :

1. Een eerste reeks wetten inzake de rijksuniversiteiten (thans gemeenschapsuniversiteiten) dateren van 5 juli 1920, 27 september 1935 en 15 juli 1949.

In laatstgenoemde wetten valt het zeer centralistisch beleid vanwege de overheid op. Artikel 28 van de wet van 27 september 1935 bepaalde dat de Regering belast was met het toezicht en de leiding van de rijksuniversiteiten.

De Regering was in de universiteit vertegenwoordigd door een beheerder-inspecteur. In zijn functie van beheerder nam hij alle beslissingen inzake administratieve en financiële aangelegenheden. Dit betekende o.a. dat hij toezag op de aanwending van de toegekende geldsommen, het gezag uitoefende over de ambtenaren en de bedienden, en instond voor het onderhoud van de gebouwen. Het academisch beleid bleef in principe voorbehouden aan de rector, maar ook hier oefende de beheerder-inspecteur zijn controlerende taak uit. Als inspecteur waakte hij over de uitvoering van de wetten en de besluiten op het hoger onderwijs. M.a.w. de rijksuniversiteit was een overheidsdienst, ingebed in de administratieve hiërarchie, net weinig of geen ruimte voor een eigen universitair beleid. Dit alles stond in scherp contrast met de vrije universiteiten, die nochtans hoe langer hoe meer op financiële tegemoetkoming konden rekenen. Herhaaldelijk werd deze toestand in universitaire middens aangeklaagd, maar het duurde tot 1953 vooraleer een nieuwe wet betreffende de inrichting van het universitair onderwijs ingericht door de Staat werd goedgekeurd, zijnde de wet van 28 april 1953.

Voorheen, bij wet van 5 juli 1920, was aan het eigen patrimonium van de rijksuniversiteiten, de rechtspersoonlijkheid toegekend. Het toekennen van belangrijke sommen, ter beschikking gesteld door of via de „Commission for Relief in Belgium” na Wereldoorlog 1 vormde de directe aanleiding. Opdat de rijksuniversiteiten vrij over deze sommen zouden kunnen beschikken, moest hen rechtspersoonlijkheid worden toegekend. Dit zou hen toelaten dit vermogen onder eigen verantwoordelijkheid te beheren en de doelstellingen ervan te bepalen.

Tot dit patrimonium kunnen volgens artikel 2 van deze wet behoren : alle onroerende goederen die ter vervulling van de zending van de universiteiten nodig zijn. Ze mogen eveneens beleggingen doen teneinde de bewaring van hun vermogen te verzekeren. Verwerving van onroerende goederen dient te geschieden bij toestemming van de Koning, (na de vierde grondwetsherziening de Vlaamse Executieve). Schenkingen en legaten aan het patrimonium gedaan, blijven voor het „universitair” onderwijs bestemd en verdwijnen niet in de staatskas. Ze behoeven evenwel de toestemming van de Koning (thans Vlaamse Executieve) indien ze de 100.000 Fr. overschrijden (art. 3).

Aanvankelijk werd dit patrimonium door een afzonderlijke commissie beheerd. Sedert de wet van 24 maart 1971 komt deze taak toe aan de raad van beheer van de rijksuniversiteit (thans gemeenschapsuniversiteit). Elk jaar stelt de raad van beheer de begroting en de rekeningen van dit patrimonium vast. De academische raad brengt er advies over uit en de Koning (thans Vlaamse Executieve) keurt ze goed (art. 5 van de wet van 5 juli 1920).

Een koninklijk besluit van 8 juli 1976 legde de inkomsten en uitgaven van het patrimonium vast.

2. De wet van 28 april 1953 kwam voor een groot deel tegemoet aan de vraag van de rijksuniversiteiten naar een grotere bestuursautonomie. Als belangrijkste innovatie gold

de instelling van een raad van beheer. Deze was samengesteld uit de rector, de ondervoorzitter, de dekens van de faculteiten en een vertegenwoordiger van elke faculteit. De wet kende aan deze raad van beheer belangrijke machtsdelegaties toe. De benoeming van het onderwijzend personeel, het vast wetenschappelijk personeel en het leidend administratief personeel bleef echter een zaak van de uitvoerende macht.

De rector vertegenwoordigt de universiteit en zit zowel de academische raad als de raad van beheer voor.

Wat het financieel beheer betreft, zijn afwijkingen voorzien op de wet op de rijkscomptabiliteit en op de organieke wet op het rekenhof.

Het toezicht wordt uitgeoefend door een regeringscommissaris. Deze kan in beroep gaan tegen elke beslissing van de raad van beheer binnen een bepaalde periode nadat ze hem is betekend, en op voorwaarde dat ze strijdig is met de wet of de financiën van de instelling in het gedrang brengt. De Minister van Onderwijs (thans Gemeenschapsminister van Onderwijs) kan de beslissing van de raad van beheer vernietigen (in de vrije universiteiten slechts schorsen).

De wet bracht geen uitsluitel omtrent het juridisch statuut van de rijksuniversiteiten. De Regering zorgde bij de bespreking van het wetsontwerp zelfs voor enige verwarring, door te verklaren dat de Minister voortaan geen hiërarchische overste meer zou zijn, doch enkel nog als voogdijoverheid zou optreden door middel van de regeringscommissaris.

De figuur van de regeringscommissaris is typisch voor een gedecentraliseerd orgaan. Doch zover is men duidelijk niet willen gaan. Decentralisatie veronderstelt het optreden van een zelfstandig organisme met rechtspersoonlijkheid. Dit laatste bezitten de rijksuniversiteiten (thans gemeenschapsuniversiteiten) in geen geval, tenzij wat hun patrimonium betreft : WIGNY, P., Droit administratif, 1953, nr. 58 : „Si la création d'une personne publique n'est pas nécessairement un acte de décentralisation, faut il admettre inversement que toute décentralisation implique la création d'une nouvelle personne publique, ou au moins l'existence préalable d'une seconde personne publique dont on accroît la compétence ? La réponse est affirmative” ; MAST, A., ALEN, A., DUJARDIN, J., Overzicht van het Belgisch administratief recht, 1986, blz. 87 “De autonomie kenmerkt de decentralisatie, zoals het hiërarchisch gezag de centralisatie karakteriseert. Die autonomie komt in de eerste plaats tot uiting in het toekennen van rechtspersoonlijkheid aan de gedecentraliseerde dienst die afgescheiden wordt van de dienst van de Staat, de Gemeenschap, het Gewest, de Provincies of de Gemeenten...”).

Het gaat ook niet om een gewone vorm van deconcentratie, aangezien de machtsdelegatie niet door de Minister (thans Gemeenschapsminister), maar door de wetgever (thans decreetgever) zelf is toegekend.

3. De verdere evolutie

De opeenvolgende wijzigingen van de wet van 28 april 1953 hebben de bestuurszelfstandigheid van de rijksuniversiteiten (thans gemeenschapsuniversiteiten) verder uitgebouwd. Ook andere wetten gaan in die richting. Ze hebben bovendien tot doel een grotere gelijkberechtiging met de gesubsidieerde instellingen te realiseren.

Met de wet van 1 augustus 1960 werden de rijksuniversiteiten (thans gemeenschapsuniversiteiten) ook zelf verantwoor-

delijk voor de gebouwen. Ze dienen een bouwprogramma op te maken dat aan de bevoegde minister wordt voorgelegd. De uitvoering ervan wordt aan de raad van beheer toevertrouwd. De gebouwen blijven evenwel eigendom van de Staat (thans Vlaamse Gemeenschap).

De wet van 21 maart 1964 paste de wet van 28 april 1953 aan, 'ondermeer aangaande de bevoegdheden van de raad van beheer inzake diploma's en cursussen.

In de wet van 24 maart 1971 werden weerom talrijke regels aangaande het beheer van de rijksuniversiteiten (thans gemeenschapsuniversiteiten) gewijzigd. Het betreft o.a. de wijziging in de samenstelling van de academische raad en van de raad van beheer, de instelling van een nieuwe academische overheid (het vast bureau), van een administrateur bij de raad van beheer en van secretaris bij de raad van beheer. De administrateur wordt belast met het administratief, budgettair en financieel beheer en met de boekhouding. De rector van zijn kant behoudt de leiding inzake academische aangelegenheden.

De wet van 27 juli 1971 betreffende de financiering van de universitaire instellingen voorziet in de globale formatie van het onderwijzend, wetenschappelijk en het administratief en technisch personeel door de raad van beheer.

De werkingsuitgaven worden voortaan gefinancierd met subsidies volgens de criteria die ook gelden voor de gesubsidieerde universiteiten. Het toezicht van de regeringscommissaris wordt beperkt tot de controle op de wettelijkheid van de beslissingen en het nagaan dat de beslissingen van de bestuursorganen de financiën van de instelling niet in het gedrang brengen. Hij beoordeelt niet meer de opportuniteit. In de gesubsidieerde instellingen oefent de regeringsafgevaardigde de functie van regeringscommissaris uit. Tevens controleert in elke universiteit een afgevaardigde van de Minister van Begroting (thans Gemeenschapsminister van Begroting) alle beslissingen met budgettaire of financiële weerslag.

Alhoewel de wet op de financiering van de universitaire instellingen een identiek systeem tot stand heeft gebracht voor alle universiteiten, ongeacht hun juridische aard, kon deze gelijkstelling in de praktijk niet ten volle spelen. De vrije universiteiten en de autonome openbare universiteiten beschikken over een beduidend grotere autonomie dan de rijksuniversiteiten (thans gemeenschapsuniversiteiten). Al te dikwijls moesten deze laatste wachten op beslissingen van de centrale overheid die niet tijdig werden uitgevaardigd, maar nochtans intern als noodzakelijk werden aangevoeld. Vaak raakten die instellingen in een keurslijf van reglementen die een dynamische beleidsvorming onmogelijk maakten.

De onderwijswet van 21 juni 1985 zet, zoals reeds gezegd, een nieuwe stap in de richting van een grotere autonomie. Deze wet bevat ondermeer een aantal belangrijke wijzigingen zowel inzake de interne structurering van de instelling als inzake de benoemingen van onderwijzend personeel, middels de bevoegdheid van de raad van beheer terzake. Tevens is een grotere gelijkberechtiging van rijksuniversiteiten (thans gemeenschapsuniversiteiten) met de gesubsidieerde instellingen voorzien. Ook het BKB, nr. 434 van 5 augustus 1986, de wet van 4 augustus 1986 inzake oppensioenstelling en het decreet van 5 juli 1989 gaan in dezelfde richting. De raad van beheer heeft tevens enige inrichtingsbevoegdheid verworven, waarover de vrije universiteiten reeds tevoren beschikten.

Dit laatste kan echter niet beschouwd worden als de bevoegdheid om het bestaande onderwijsaanbod ten gronde aan te passen. De inrichtende macht ligt ten volle bij de Minister van Onderwijs (thans Gemeenschapsminister van Onderwijs).

De universiteiten, met inbegrip van de rijksuniversiteiten (thans gemeenschapsuniversiteiten), hebben ook een grotere financiële autonomie verkregen. Het KB. nr.434 van 5 augustus 1986 bepaalt dat de inschrijvingsgelden voortaan vrij mogen worden vastgesteld. Ook het KB. nr. 8 2 van 31 juli 1982 tot sanering van de financiën van de deficitaire universitaire instellingen voorziet in het zelf opmaken van een saneringsplan met mogelijkheid tot afwijking van dwingende bepalingen.

Omtrent het huidige statuut van de gemeenschapsuniversiteiten kan men bijgevolg het volgende besluiten : ondanks een onmiskenbaar toegenomen bestuursautonomie ten voordele van de gemeenschapsuniversiteiten, kunnen zij nog steeds niet beschouwd worden als volwaardige functioneel gedecentraliseerde organen. Daartoe ontbreekt bij hen de rechtspersoonlijkheid, behalve voor wat betreft hun eigen patrimonium. De rechtspersoonlijkheid is een noodzakelijke voorwaarde om van een volwaardige functioneel gedecentraliseerde dienst te kunnen gewagen.

Het Hof van Cassatie is terzake de mening toegedaan dat, ondanks de betrekkelijke autonomie inzake administratief en budgettair beheer waarover de gemeenschapsuniversiteiten nu reeds beschikken, hun juridische aard daardoor niet werd gewijzigd, noch dat ze een ruimere rechtspersoonlijkheid hebben verkregen dan die welke voortvloeit uit de wet van 5 juli 1920 (Cass., arrest nr. 3711, dd. 24 januari 1983, T.B.P., 1983, blz. 142).

Er dient evenwel aan toegevoegd dat de Raad van State tot voor kort minder terughoudend was, doch zich in meer recente arresten over het statuut niet meer uitspreekt. De Raad stelt nu dat het al dan niet beschikken over rechtspersoonlijkheid niet relevant is om uit te maken of hij al dan niet bevoegd is. Een beroep bij de Raad van State is immers niet gericht tegen bepaalde personen of overheden maar tegen een rechtshandeling. Het volstaat, aldus het arrest Wymeersch van 21 juni 1984 : ”. . . zodanig overheidslichaam of zodanige overheidspersoon bij het aangespannen proces te betrekken, als normalerwijze in aanmerking komt om de verdediging van de rechtmatigheid van de bestreden beslissing op te nemen,,. (Cfr. ook het arrest van de Raad van State inzake Boone nr. 25.182, dd. 2 april 1985. Zie ook CRAENEN, G., Preadvies. De bestuurlijke zelfstandigheid van de universiteiten in België, 1986, blz. 11).

In hun huidige statuut kan men de gemeenschapsuniversiteiten dan ook best kwalificeren als “extern gedeconcentreerde diensten,, , aangezien ze een ruime technische, doch geen organieke autonomie hebben, hen toegekend door de wetgever onder de vorm van delegatiebevoegdheid. Deze bevoegdheid wordt door eigen organen van de universiteit en niet door organen binnen de centrale administratie uitgeoefend.

Belangrijke bevoegdheden zoals de benoeming van personeel (uitgezonderd het lager administratief en technisch personeel) behoren thans tot de beslissingsmacht van de Gemeenschapsminister van Onderwijs. Het geldelijk statuut van de leden van het onderwijzend personeel wordt door de decreetgever bepaald, dat van het wetenschappelijk en administratief personeel door de Vlaamse Executieve. De onroerende goederen zijn eigendom van de Vlaamse Gemeenschap

en niet van de gemeenschapsuniversiteit, behalve indien ze tot het eigen patrimonium behoren. De gemeenschapsuniversiteiten beschikken slechts over bepaalde, niet over alle bevoegdheden om hun instelling te besturen.

Deze gedeconcentreerde openbare dienst is er niettemin één van een bijzondere aard. Zo valt de aanwezigheid op van een regeringscommissaris, een figuur die men gewoonlijk slechts aantreft in een gedecentraliseerde openbare instelling. Het artikel 45 van de financieringswet bevat maatregelen van algemeen administratief toezicht, die vergelijkbaar zijn met die in de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige organismen van openbaar nut. Ondermeer wat de begroting en de rekening betreft, valt veel gelijkenis te bespeuren met de instellingen van categorie B uit voornoemde wet. Toch is er een belangrijk verschil, met name de onmogelijkheid om het verhaalrecht uit te oefenen in het algemeen belang de formulering ten aanzien van de gemeenschapsuniversiteiten is veel algemener. Ook de vrijstelling van verplichte vormen van financiële en budgettaire controle verstevigt deze zienswijze.

Toch verleent een dergelijk statuut aan de gemeenschapsuniversiteiten te weinig ruimte om een eigen en eigentijds dynamisch universitair beleid te voeren. De vergelijking met de overige universiteiten plaatst hen in een minder gunstige positie. Indien men niet over dezelfde bevoegdheden beschikt, kan onmogelijk eenzelfde efficiëntie inzake universitair beheer ontwikkeld worden.

Daarom is een grotere autonomie, o.a. wat betreft de benoeming van het personeel, het uitstippelen van het personeelsbeleid en de aanwending van de financiële middelen, een absolute vereiste. Met het oog op een duurzaam en modern management dienen de beheersorganen omgevormd en de bevoegdheidsregelingen herzien. De toekenning van de volledige rechtspersoonlijkheid is daartoe het geëigende middel.

Het behoort tot de hoofdbedoelingen van dit ontwerp tot bijzonder decreet om deze grotere autonomie te verlenen. Wel moet deze grotere verzelfstandiging terzeldertijd gepaard gaan met een gelijkmatige responsabilisering van de gemeenschapsuniversiteiten, in de eerste plaats op financieel gebied. De instellingen zullen voortaan de volledige financiële verantwoordelijkheid moeten dragen. Verkeerde beleidsbeslissingen zullen tegenover de overheid niet meer kunnen ingeroepen om bijkomende fondsen te verkrijgen.

2. Nieuw statuut van de Gemeenschapsuniversiteiten

Teneinde aan de gemeenschapsuniversiteiten een organieke autonomie te verschaffen, voorziet het decreet in de toekenning van de rechtspersoonlijkheid en in de regeling van hun bestuursorganisatie.

Vooraleer in te gaan op de gevolgen van het nieuwe statuut, wordt eerst nagegaan in hoeverre de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is om academisch onderwijs in te richten en hoe de Gemeenschapsoverheid haar bevoegdheid als inrichtende macht kan delegeren aan een gedecentraliseerd bestuur.

2.1 Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap ter zake

Het artikel 59bis, § 2, 2° G.W., zoals gewijzigd door de grondwetsbepaling van 15 juli 1988, stipuleert dat de Ge-

meenschapsraden bevoegd zijn voor het onderwijs, met uitsluiting van de bepalingen van het begin en het einde van de leerplicht, de minimale voorwaarden voor het uitreiken van de diploma's en de pensioenregeling.

Deze uitzonderingen dienen, aldus de Constituante, restrictief te worden geïnterpreteerd. Zo moet de nationale wetgever de minimale voorwaarden voor het behalen van diploma's, uitermate beperkt houden.

Deze nationale restant doet alvast geen afbreuk aan de bevoegdheid van de Gemeenschappen tot inrichting van het universitair of academisch onderwijs. Dit is bevestigd in de Senaatscommissie tot herziening van artikel 17 G.W. Noch tans werd aldaar herhaaldelijk aangedrongen om de beginselen inzake universitaire autonomie op te nemen in de uitzonderingen op de gemeenschapsbevoegdheid van artikel 59bis, § 2, eerste alinea, 2° G.W. Vermits dit niet gebeurde is de bevoegdheid van de Vlaamse Raad ter zake onbetwistbaar (DE GROOF, J., De grondwetsherziening van 1988 en het onderwijs, 1989, blz. 173 e.v.).

2.2. De decreetgever als inrichtende macht

Artikel 17, § 5 G.W., zoals ingevoegd door de grondwetswijziging van 15 juli 1988, bepaalt dat de inrichting, erkenning of subsidiëring van het onderwijs door de Gemeenschappen wordt geregeld door de wet of het decreet.

De “wet,, of het “decreet,, dienen in hun formele betekenis te worden begrepen. De overdracht van de bevoegdheden van de decreetgever als inrichtende macht aan een autonoom orgaan moet dan ook, conform artikel 17, § 2 G.W. door een decreet gebeuren, en wel met een bijzondere meerderheid (twee derden meerderheid in aanwezigheid van twee derden van de leden van de Vlaamse Raad). Dit is ondermeer voor het gemeenschapsonderwijs buiten de universiteiten gebeurd bij bijzonder decreet van 19 december 1988 tot oprichting van de A.R.G.O., die nu de bevoegdheden van de inrichtende macht van dat onderwijs uitoefent. Voor de organisatie van het academisch onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap door de “Universiteit Gent,, en het “Universitair Centrum Antwerpen,, moet dit eveneens geschieden door een bijzonder decreet. Deze bevoegdheidsoverdracht is voorzien in artikel 2 van het ontwerp tot bijzonder decreet.

De vereiste van een “bijzonder,, decreet leidde de Vlaamse Executieve er trouwens toe om de nieuwe regeling inzake de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap niet in één maar twee ontwerpdecreten op te splitsen. Het ontwerp tot bijzonder decreet regelt de overdracht van de bevoegdheden van de decreetgever als inrichtende macht aan een autonome instelling en bepaalt de samenstelling en bevoegdheden van zijn verschillende organen. Wegens de bevoegdheidsoverdracht moet dit decreet derhalve zoals het A.R.G.O.-decreet met twee derden moet worden goedgekeurd en kan het later slechts met dezelfde meerderheid worden gewijzigd. In een (gewoon) ontwerpdecreet dat met een gewone meerderheid kan worden goedgekeurd en later gewijzigd worden de overige wenselijke regelingen inzake het academisch onderwijs opgenomen. Beide decreten maken evenwel samen een tweeenheid uit. Zij moeten samen gelezen worden en worden dan ook samen ingediend om samen te worden goedgekeurd.

2.3. Een nieuw statuut voor de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen

Het bijzonder decreet kent de rechtspersoonlijkheid toe aan de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Ant-

werpen. De toekenning van de rechtspersoonlijkheid is de geëigende techniek om openbare diensten te onttrekken aan het rechtstreeks gezag van de (gemeenschaps)overheid en deze als zelfstandige openbare instelling te laten functioneren. Via het administratief toezicht behoudt de overheid de controle.

Eerst wordt ingegaan op het begrip “rechtspersoonlijkheid in het algemeen, om daarna een vergelijking te maken met het statuut van de A.R.G.O. en dat van de autonoom openbare universitaire instellingen.

2.3.1. Rechtspersoonlijkheid

Zeer in het algemeen kan men stellen dat ‘de vraag naar het gebruik van dergelijke techniek zich voordoet van zodra er een behoefte bestaat tot individualisering tegenover de buitenwereld van één geheel vormend complex van verhoudingen. Dit betekent in hoofdzaak dat een eigen vermogen ontstaat en een duurzaam afgescheiden belang met een eigen doel en eigen beheersorganen. (VAN GERVEN, W., *Beginnels van Belgisch privaatrecht, Algemeen deel*, 1973, blz. 255).

Betreft het de uitoefening van een openbare dienst via een gedecentraliseerd orgaan, dan zijn de specifieke regels van het administratief recht hierop van toepassing. Alleen de wet- of decreetgever kan openbare instellingen met rechtspersoonlijkheid die een openbare dienst uitoefenen, inrichten.

De algemene kenmerken van dergelijke publiekrechtelijke instellingen zijn

1° De mogelijkheid om rechten tegenover de Staat (Gemeenschap, Gewest) te verkrijgen, met hem overeenkomsten te sluiten en tegen hem in rechte op te treden.

2° De eigen aansprakelijkheid t.a.v. derden.

3° Een eigen specifieke doelstelling.

4° De toepassing van het beginsel van de specialiteit : de instelling kan slechts die goederen verwerven of bezitten die haar voor het bereiken van het doel dienstig zijn.

5° Het administratief toezicht wordt bepaald bij wet (of decreet).

Behoudens deze algemene regelgeving, bepaalt de wet of het decreet tot oprichting van deze instellingen zelf aan welke specifieke „statutaire” regels deze openbare instellingen onderworpen zijn.

2.3.2. Een eigen statutaire regelgeving voor de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen

(a) De samenstelling, bevoegdheden en werking van de bestuursorganen

Het ontwerp tot bijzonder decreet bepaalt, naast de bevoegdheidsoverdracht tot inrichting van het academisch onderwijs, voornamelijk de samenstelling en de bevoegdheden van de belangrijkste bestuursorganen van de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen, zijnde de rector, de vice-rector, het bestuurscollege: de raad van bestuur, de faculteitsraden of de raden van de met de faculteiten gelijkgestelde organen.

Het ontwerp tot bijzonder decreet voorziet samen met het ontwerpdecreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap in een belangrijke uitbreiding van de bevoegdheden van het bestuurscollege en de raad van bestuur (vroeger vast bureau en raad van beheer) van de gemeenschapsu-

niversiteiten. Ze zijn herschreven conform het statuut van deze universiteiten als openbare instelling en in functie van de nieuwe opdrachten van de universiteit of het universitair centrum. De bevoegdheden die voorheen nog aan de Vlaamse Executieve waren toegewezen, komen nu veelal toe aan het bestuurscollege of de raad van bestuur (bijv. het bepalen van het bestuursreglement, de benoeming van het zelfstandig academisch personeel, een ruime beschikkingsbevoegdheid over de roerende en onroerende goederen). Uitzondering vormen de benoeming van de rector, de vice-rector, de algemeen-beheerder, de adjunct-algemeen beheerder en de opdrachthouders, het bepalen van de verkiezingsprocedure van de raad van bestuur (Vlaamse Executieve) en het statuut en de weddebepaling van het zelfstandig en assisterend academisch en het administratief en technisch personeel (de decreetgever, respectievelijk de Vlaamse Executieve).

Het bestuurscollege wordt het belangrijkste orgaan in de universiteit of het universitair centrum. Het is de bedoeling dat dit college, bestaande uit een afspiegeling van de samenstelling van de raad van bestuur, een hechte bestuursploeg vormt die de volle verantwoordelijkheid voor het reilen en zeilen van de instelling op zich neemt. Dit bestuurscollege krijgt uitgebreide bevoegdheden. Binnen een reeks algemene richtlijnen opgesteld door de raad van bestuur beslist dit bestuurscollege autonoom over een reeks belangrijke aangelegenheden zoals het beschikken over de financiën en de roerende en onroerende goederen van de instelling, het sluiten van overeenkomsten en het verrichten van andere rechtshandelingen, het handhaven van de academische orde en de benoeming van het assisterend academisch personeel en het administratief en technisch personeel tot niveau twee. Het bestuurscollege is voorts belast met het dagelijks bestuur en moet uitgroeien tot een bij uitstek collegiale en daadkrachtige beleidsinstantie.

De raad van bestuur behoudt zijn huidige „representatieve” samenstelling. Naast de diverse personeelscategorieën (zelfstandig academisch, assisterend academisch, administratief en technisch personeel), blijven ook de studenten en personen die de Vlaamse Gemeenschap in zijn verschillende onderdelen vertegenwoordigen, met name vertegenwoordigers van de openbare en sociaal-ekonomische kringen, aan het bestuur deelnemen.

Aan de raad van bestuur is het vastleggen van de algemene beleidslijnen van de universiteit of het universitair centrum voorbehouden. Behoudens het bepalen van een reeks reglementen zoals de verkiezingsreglementen van de faculteitsraden, het examenreglement en het tuchtreglement, is de raad van bestuur in het bijzonder belast met het vastleggen van een reeks algemene richtlijnen voor de organisatie en coördinatie van het academisch onderwijs, het wetenschappelijk onderzoek en de wetenschappelijke dienstverlening van de instelling, het opstellen en aanpassen van het vijfjaarlijks investerings- en financieringsplan van de instelling, het opstellen van de begrotingen en rekeningen, het opstellen van het algemeen personeelskader en -beleid en de benoeming van de belangrijkste personeelsleden van de instelling met inbegrip van het zelfstandig academisch personeel.

Wat de werking van de raad van bestuur betreft, wordt gestemd met een gewone meerderheid. Het is evenwel de bedoeling dat een zo groot mogelijke consensus wordt nagestreefd. De „zogenaamde ideologische alarmbel procedure”, ingevoerd bij wet van 21 juni 1985, wordt opgeheven. Noch in de R.U.G., noch in de R.U.C.A. bleek deze procedure werkzaam of opportuun.

De rector vertegenwoordigt de universiteit of het universitair centrum in en buiten rechte. De kunstmatige scheiding

tussen administratief en academisch beheer wordt opgeheven. De rector oefent de algemene leiding uit en zit het bestuurscollege en de raad van bestuur voor.

De algemeen beheerder en de adjunct-algemeen beheerder worden in samenwerking met de andere leden van het bestuurscollege echte universiteitsmanagers belast met het financieel en personeelsbeleid van de instelling.

(b) Het financieel beheer en personeelsbeleid

De Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen kunnen volgens het dit ontwerp tot bijzonder decreet en het ontwerpdecreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, benevens de geldmiddelen waarover elke openbare instelling beschikt, eveneens middelen betrekken uit de activiteiten die eigen zijn aan hun zending en hun statuut.

Met uitzondering van het gebouw voor de faculteit Diergeneeskunde worden de goederen die voorheen aan de Vlaamse Gemeenschap toebehoorden, aan de nieuwe rechtspersonen overgedragen. Zij kunnen er, zoals de andere universiteiten, over beschikken als eigenaar.

Een verwijzing naar de regeling voor de A.R.G.O. dringt zich hier op. Tijdens de besprekingen van het ontwerp van decreet op de A.R.G.O. in de Vlaamse Raad werd gesteld dat vervreemding van goederen geen abnormale vormen mag aannemen. Dit zou immers strijdig zijn met de verplichting voor de A.R.G.O. om onderwijs in te richten. Het zou ook betekenen dat een vermogen wordt opgebouwd zonder enige aanwending. Het overdragen van de ene begrotingspost naar de andere is niet toegestaan. De Gemeenschapsminister van onderwijs wees erop „dat het zeer moeilijk gaat om schoolgebouwen te verkopen. Het duurt jaren om deze gronden, die van openbaar nut zijn, te desaffecteren.” (Doc. Vlaamse Raad, z. 1988-1989, 1614, blz. 68). Schoolgebouwen behoren tot het openbaar domein en zijn dus aan speciale regels onderworpen. Vanzelfsprekend dient eraan herinnerd dat ook op dit punt de wetgeving van toepassing op de niveau's buiten de universiteiten (zogenaamde „schoolpact-wetgeving”) verschilt van de universitaire reglementering. Op de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen is de wetgeving inzake universitaire investeringen, zoals herzien bij ontwerpdecreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, van toepassing.

Deze grotere financiële beleidsruimte brengt als keerzijde van de medaille met zich mee, dat het bestuur van de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen op een groot aantal punten zelf financiële keuzen zal moeten maken. Het bestuur zal bovendien voor deze keuzen de volledige (financiële) verantwoordelijkheid moeten dragen.

Het ontwerpdecreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap voorziet dat het bestuurscollege en de raad van bestuur voortaan zelf alle personeelsleden kunnen benoemen. Op dit belangrijk aspect wordt uitvoerig ingegaan in de Memorie van Toelichting betreffende het ontwerpdecreet op de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap dat op dit ontwerp van bijzonder decreet aansluit en er, zoals gezegd een tweeenheid mee vormt.

2.3.3. Vergelijking met het statuut van de A.R.G.O.

Bijzondere aandacht dient besteed aan een vergelijking met de recente regelgeving betreffende het „gemeenschaps-onderwijs”.

De A.R.G.O. is opgericht als een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid en is bevoegd voor de inrichting van

het gemeenschapsonderwijs. Hij beschikt over alle bevoegdheden die nuttig of noodzakelijk zijn voor de uitoefening ervan (artikel 3 en 4 van het bijzonder decreet van 19 december 1988). De A.R.G.O. is als inrichtende macht van het gemeenschapsonderwijs een openbare dienst en treedt terzake op als een functioneel gedecentraliseerd orgaan. Het oprichtingsdecreet voorziet bovendien in bepalingen aangaande de organisatie, met name samenstelling en bevoegdheden van de bestuursorganen, de financiering, het toezicht en het personeel.

Onderhavig ontwerp van ontwerpdecreet kent aan de gemeenschapsuniversiteiten eveneens de rechtspersoonlijkheid toe en voorziet in alle organieke bepalingen die deze instellingen moeten toelaten als functioneel gedecentraliseerd orgaan op te treden. Daarnaast zijn ook alle bepalingen inzake de universitaire zending, het academisch onderwijs, het academisch personeel, het administratief en technisch personeel, de kwaliteitsbewaking, de financiering en het beheer en het toezicht zoals bepaald in het ontwerpdecreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, integraal op hen van toepassing.

Het statuut van de A.R.G.O. is niet onderworpen aan de toepassing van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut. De wet van 16 maart 1954 poogt nochtans éénvormigheid te scheppen inzake het statuut van openbare instellingen. Het toepassingsgebied van die wet blijft echter beperkt tot die instellingen die expliciet in de wet zijn vernoemd. Krachtens artikel 13, § 3 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, was de wet van 16 maart 1954 van overeenkomstige toepassing op de openbare instellingen die van een Gemeenschap of Gewest afhangen. Dit artikel 13, § 3 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is door artikel 15, 40 van de bijzondere wet van 8 augustus 1988 tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, opgeheven. Bijgevolg kan de Vlaamse Gemeenschap autonoom de rechtspositie van de A.R.G.O. bepalen. Er is geopteerd voor een sui-generis formule, hoewel de meeste bepalingen overeenkomen met het statuut van de parastatale B, zoals voorzien in de wet van 16 maart 1954.

Ook het statuut van de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen is een sui-generis statuut. Elke openbare dienst heeft immers zijn eigen specifieke doelstellingen. De organisatie ervan moet ook zodanig zijn, dat op een optimale wijze aan deze doelstellingen kan worden tegemoet gekomen. Zo heeft het inrichten van academisch onderwijs een eigen finaliteit waarbij men ondermeer moet rekening houden met de academische vrijheid. De wet van 16 maart 1954 op de controle van sommige organismen van openbaar nut en het decreet van 19 december 1988 houdende de oprichting van de A.R.G.O. zijn hierbij slechts richtinggevend geweest.

2.3.4 Vergelijking van het statuut van de Universiteit Gent en het Rijksuniversitair Centrum Antwerpen met het statuut van de andere universiteiten

Ondanks hun verschillende juridische natuur streeft de overheid reeds lang naar een gelijkberechtiging tussen de verschillende universiteiten. Ook in dit ontwerpdecreet en het ontwerpdecreet betreffende de universiteiten wordt deze idee van gelijkberechtiging aangehouden. Toch zullen er ook na de goedkeuring van deze ontwerpen nog duidelijk verschillen blijven bestaan tussen de verschillende Vlaamse universiteiten en dit inzake oprichting, doelstellingen, statuut en organisatie.

De U.I.A. en het L.U.C. werden net zoals de R.U.G. en het R.U.C.A. opgericht bij wet. De Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen zullen bij decreet de bevoegdheden van deze laatste overnemen. De V.U.B., de K.U.L., de U.F.S.I.A. en de U.F.S.A.L. ontstonden uit particulier initiatief.

Ook inzake doelstellingen dient eenzelfde onderscheid gemaakt. De U.I.A. en het L.U.C. halen net zoals de R.U.G. en het R.U.C.A. hun doelstellingen uit de wet. De Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen zullen dit voortaan uit dit decreet halen. De V.U.B., de K.U.L., de U.F.S.I.A. en de U.F.S.A.L. zijn zelf verantwoordelijk voor het bepalen van hun doelstellingen.

Inzake statuut zijn de V.U.B., K.U.L., U.S.F.I.A. en U.F.S.A.L. duidelijk privaatrechtelijke of vrije instellingen. Aan de V.U.B. en de K.U.L. werd bij wet van 12 augustus 1911, zoals gewijzigd door de wet van 28 mei 1970 en de wet van 28 mei 1971, de rechtspersoonlijkheid toegekend. De wet van 1911 bevat slechts enkele voorschriften betreffende hun organen, hun handelingsbekwaamheid en hun patrimonium, welke sterk aansluiten bij de voorschriften die gelden voor de V.Z. W.'s, maar kent hen geen type van rechtspersoonlijkheid toe. De inrichters zijn vrij ervan te maken wat hen best uitkomt. De U.F.S.I.A. en de U.F.S.A.L. hebben de rechtsvorm van een V.Z.W. aangenomen.

De U.I.A. en het L.U.C. zijn instellingen die door de wetgever met een eigen specifiek sui-generis statuut zijn opgericht. Zij beschikken over rechtspersoonlijkheid en een structuur die weliswaar aanleunt bij de rijksuniversiteiten, maar er toch niet mee samenvalt. (Parl.St., Kamer, 1970-71, nr.763/1, blz. 3 en 6 en nr.763/4, blz. 4 ; Parl.St., Senaat, 1970-71, nr.343, blz. 3 ; Parl.Hand., Kamer, 28 januari 1971, blz. 10 en 23 ; Parl.Hand., Senaat, 30 maart 1971, blz. 1287-1288 ; VANHOVE. L., Universiteit Antwerpen. Omtrent het decreet van 1 augustus 1978, R.W. 1979-1980, kol. 1238-1242 ; Raad van State, Scheuermann, 27 juli 1979, nr. 19.776). Als dusdanig kan men ze ook nu niet als gemeenschapsuniversiteiten beschouwen.

De Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen zullen na de goedkeuring van dit ontwerpdecreet rechtspersoonlijkheid verkrijgen en als dusdanig tot de functioneel gedecentraliseerde diensten van de Vlaamse Gemeenschap kunnen gerekend worden. Zij worden dan ook terecht gemeenschapsuniversiteiten genoemd.

Tenslotte verschilt ook de interne organisatie van de instellingen in aanzienlijke mate. De vrije instellingen bepalen quasi geheel autonoom hun organisatie. Voornoemde wet van 12 augustus 1911 tot toekenning van de rechtspersoonlijkheid aan de V.U.B. en de K.U.L. verplicht hen slechts om een raad van beheer op te richten. De ledenlijst moet in de bijlage van het Belgisch Staatsblad worden gepubliceerd. Ze dienen voorts een organiek reglement op te stellen dat eveneens in het Belgisch Staatsblad dient te verschijnen. De als V.Z.W. opgerichte vrije instellingen zijn onderworpen aan de wet van 21 juni 1921 die een aantal algemene bepalingen inzake organisatie bevat. Het L.U.C. en de U.I.A. hebben een door de wet opgelegde organisatie. Voor de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen zal dit nu bij decreet gebeuren.

Voorliggend ontwerpdecreet heeft tot doel aan de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen een op verscheidene vlakken gelijklopende organisatiestructuur te verlenen zoals bepaald voor het L.U.C. en de U.I.A. Toch

zullen er na de goedkeuring van dit bijzonder decreet tussen beide soorten instellingen nog een aantal belangrijke organisatorische verschillen blijven bestaan.

Zo beschikken U.I.A. en L.U.C. in de raad van bestuur en vast bureau over een dubbele structuur, waarbij er naast de rector en vice-rector een voorzitter en ondervoorzitter fungeert. Beide instellingen beschikken bovendien over een bijzondere commissie van parlementsleden die toezicht over de instelling uitoefent. De wettelijke bepalingen zijn terzake overigens niet gelijklopend wat de U.I.A. en het L.U.C. betreft. In de U.G. en het U.C.A. zit de rector alle belangrijke beleidsorganen voor en kent men geen parlementaire commissie van toezicht.

Ook de samenstelling en de bevoegdheden van de bestuursorganen verschillen. Zo kent de U.I.A. een verplichte afgewogen pluralistische samenstelling van de beheersorganen en het L.U.C. een uitgebreide regionale vertegenwoordiging in de raad van bestuur die hetzelfde beoogt. In de U.G. en het U.C.A. zijn deze waarborgen niet uitdrukkelijk voorzien. Als openbare diensten hebben zij inherent de verplichting om deze neutraliteit te verwezenlijken. Andere verschillen tussen de U.I.A. en het L.U.C. enerzijds en de U.G. en het U.C.A. anderzijds betreffen het aandeel van de vertegenwoordiging van de verschillende personeelsgeledingen in de raad van bestuur en de bevoegdheidsverdeling tussen de raad van bestuur en het bestuurscollege van beide soort instellingen.

Tussen alle universiteiten zullen er evenwel na de goedkeuring van dit ontwerpdecreet en het ontwerpdecreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap veel meer overeenkomsten dan verschillen bestaan. Het ontwerpdecreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap voorziet immers :

1° Vooreerst in éénzelfde universitaire zending : allen staan in voor academisch onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening.

2° Ten tweede in een „gelijke” (en niet meer gelijkwaardige) algemene rechtspositieregeling en bezoldiging van hun academisch, administratief en technisch personeel van de verschillende universiteiten.

3° Ten derde in een volledige gelijkschakeling betreffende de regeling van het academisch onderwijs, de kwaliteitsbewaking, de financiering en het toezicht op de universiteiten.

HOOFDSTUK III — FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET ONTWERPDECREET

Onderhavig ontwerp van bijzonder decreet wijzigt niets aan de aanspraken van de „Universiteit Gent” en het „Universitair Centrum Antwerpen” ten aanzien van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. Deze gelegenheid wordt geregeld in het ontwerpdecreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. Aldaar wordt via een nieuwe financieringssysteem voor de werkings- en investeringsuitgaven en de mogelijkheid tot desaffectatie van het onroerend patrimonium ten eigen bate, behoudens een stabielere en ruimere bekostiging, een grotere responsabilisering en efficiënter beheer van de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen voorzien.

II. COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

In dit gedeelte van de toelichting wordt op de meer specifieke kenmerken van de artikels van het ontwerpdecreet ingegaan. Inhoudelijk niet vernieuwde artikels worden alleen toegelicht indien zij technisch zijn aangepast of een andere reikwijdte krijgen.

Artikel 1

Dit artikel situeert de behandelde materie in haar grondwettelijk kader. Met uitzondering van de bepaling van het begin en het einde van de leerplicht, de minimale voorwaarden voor het uitreiken van de diplomats en de pensioenregeling, behoort de regeling van het onderwijs sedert de staats-hervorming van 1989 tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen.

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 2 en 3

Deze artikels houden de oprichting in van twee afzonderlijke instellingen met rechtspersoonlijk, zijnde de „Universiteit Gent” en het „Universitair Centrum Antwerpen” en een overdracht van de inrichtende macht van het academisch onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap naar deze twee afzonderlijke instellingen. De „Universiteit Gent” en het „Universitair Centrum Antwerpen” worden voortaan hun eigen inrichtende macht. Voor het parrellisme tussen deze bevoegdheidsoverdracht en deze van de Vlaamse Gemeenschap raadplege men de Memorie van Toelichting, hoofdstuk II, 2.3.2.

Dit bijzonder decreet houdt geen wijziging in van de samenwerking van het „Universitair Centrum Antwerpen” binnen het gemeenschappelijk bureau van de „Universiteit Antwerpen”, zoals voorzien in het decreet van 1 augustus 1978 (zie o.a.artikel 17 van het decreet).

Na de recente staatshervorming wordt het academisch onderwijs niet meer door het Rijk of de Staat maar door de Gemeenschappen ingericht. Alhoewel men deze nieuwe realiteit in de benaming van de Universiteit te Gent en het Universitair Centrum te Antwerpen zou kunnen uitdrukken door deze instellingen als „Universiteit van de Vlaamse Gemeenschap te Gent” en „Universitair Centrum van de Vlaamse Gemeenschap te Antwerpen” te betitelen, werd gekozen voor de neutraal klinkende benamingen „Universiteit Gent” en „Universitair Centrum Antwerpen”. Deze benamingen hebben ook het voordeel dat zij ook vlot in een andere taal zijn te vertalen. Gelet op de bestaande naambekendheid mogen de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen ook na het van kracht worden van dit decreet nog verder de benaming R.U.G. en R.U.C.A. gebruiken. Geen enkele wettelijke bepaling verzet zich hiertegen.

Voortaan zullen de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen over de volledige rechtspersoonlijkheid beschikken. De wet van 5 juli 1920 op de rechtspersoonlijkheid ten aanzien van het eigen vermogen wordt opgeheven, zodat de universiteit in haar geheel slechts als één rechtspersoon wordt beschouwd. De rechtspersoonlijkheid van de

Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen is een suigeneris formule. Deze instellingen bezitten de rechten en verplichtingen die het decreet hen toewijst en nemen als dusdanig deel aan het rechtsverkeer. Op de betekenis van het toekennen van deze rechtspersoonlijkheid wordt tenvolledige ingegaan in de Memorie van toelichting, hoofdstuk II, 2.3.1.

HOOFDSTUK II

De bestuursorganen van de universiteit Gent
en het universitair centrum Antwerpen

AFDELING 1

Algemene bepaling

Artikel 4

Worden niet meer als academische overheden **schouwd** de pro-rector en de secretaris van de academische raad.

AFDELING 2

De rector en de vice-rector

Artikel 5

De rector en de vice-rector zullen, steeds op voordracht van de universiteit of het universitair centrum, door de Vlaamse Executieve benoemd worden. Dit zal gebeuren door een daartoe bijzonder samengesteld kiescollege dat uit alle leden van de faculteitsraden bestaat. Mede daarom wordt de organieke regeling van de faculteitsraden in afdeling 5 van het ontwerpdecreet nader bepaald.

De keuze van de rector en de vice-rector moet met zoveel factoren die inherent zijn aan het intern gevoerd universitair beleid rekening houden, dat de centrale overheid moeilijk in de plaats kan treden van de plaatselijke universitaire gemeenschap. Zo zal er ondermeer bij de aanduiding van de ambten een verdeling moeten nagestreefd worden over de verschillende wetenschapsgroepen en zal er rekening moeten worden gehouden met de wenselijkheid van een zeker filosofisch en ideologisch evenwicht. Bovendien kan ook best ter plaatse het profiel van de kandidaten getoetst worden aan de vereisten van een modern academisch management. Het decreet legt voortaan slechts het minimale kader vast binnen hetwelk de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen tot de verkiezing van die ambten kunnen overgaan.

Het kiesreglement wordt door de raad van bestuur vastgelegd. Dat reglement kan naast de verkiezingstechnische procedure tevens alle elementen bevatten die rekening houden met het intern te voeren universitair beleid. Het kan zowel de rechtstreekse stemuitbrenging als een schriftelijke procedure voorzien. Het zal tevens moeten bepalen met welke meerderheid de rector moet verkozen zijn.

Artikel 6

De hernieuwing van het mandaat kan in het kader van de continuïteit van het beleid een goede zaak zijn. Anderzijds kan een herhaalde verkiezing van éénzelfde persoon de instelling in een zekere stugheid van bestuur duwen. De instelling moet, naargelang de personen die zich aandienen, de beste formule voor haar eigen welzijn kiezen.

Artikel 7

De leiding van de universiteit of het universitair centrum wordt waargenomen door een rector. Hij zit alle belangrijke universitaire organen voor en vertegenwoordigt de instelling naar buiten toe.

Artikel 8

Aan het mandaat van vice-rector wordt, in tegenstelling met vroeger, een werkelijke inhoud gegeven. Rector en vice-rector moeten met elkaar samenwerken. Het best gebeurt dit door een zekere door hen af te spreken taakverdeling. Zo kan de vice-rector als voorzitter van de onderzoeksraad worden aangesteld, als lid van de VL.I.R. worden aangeduid enz...

AFDELING 3

Het bestuurscollege

Artikel 9

Het bestuurscollege moet een hecht team vormen onder de leiding van de rector. Alhoewel in artikel 13 wordt voorzien in de wijze van besluitvorming, dient het college in het belang van de universiteit te streven naar een zo groot mogelijke collegiale besluitvorming.

Artikelen 10 en 11

Geen commentaar.

Artikel 12

Het bestuurscollege heeft de volheid van bevoegdheid. Behoudens de gevallen die het decreet uitdrukkelijk aan de raad van bestuur voorbehoudt, regelt het bestuurscollege alle zaken van de universiteit of het universitair centrum. De residuaire bevoegdheid behoort het bestuurscollege toe. Het bestuurscollege is hierover wel verantwoording verschuldigd aan de raad van bestuur (artikel 15 van het ontwerpdecreet).

Het bestuurscollege is belast met het dagdagelijkse beleid en de voorbereiding van de raad van bestuur. Binnen het algemene beleidskader zal het bestuurscollege alle nodige beslissingen treffen en alle mogelijke regelingen uitvaardigen die een dynamisch universitair beleid mogelijk maken.

Zulksdanig principe zal een waarborg vormen waardoor uiteindelijk, ondanks de duidelijk gescheiden bevoegdheidsverdeling ten aanzien van de raad van bestuur en het bestuurscollege, het universitair beleid in coördinatie en samenhang kan ontwikkeld worden.

Steeds binnen de personeelskaders en de begrotingen vastgelegd door de raad van bestuur, zal het bestuurscollege overeenkomsten kunnen afsluiten en rechtshandelingen kunnen stellen. Deze bevoegdheid wordt niet beperkend omschreven. Zij kan zowel betrekking hebben op het beleggen van het universitair vermogen, het sluiten van samenwerkingsovereenkomsten inzake onderwijs of onderzoek met andere universiteiten, instellingen voor hoger onderwijs buiten de universiteiten, wetenschappelijke instellingen, bedrijven, internationale instellingen enz... als het aanwerven van personeel.

Uitgezonderd de benoemingen bij het zelfstandig academisch personeel en het administratief personeel van niveau 1 en het vastleggen van de personeelsformatie (bijv. de verdeling van de personeelseffectieven over de verschillende universitaire diensten, de verhoudingen binnen het zelfstandig en assisterend academisch personeel) zal het personeelsbeleid gevoerd worden door het bestuurscollege. Dit betekent bijv. de bekendmaking van de universitaire vacatures, de bepaling van de functievereisten bij een ambtsvacature, de selectie en de selectieproeven, het toezicht op de taakuitoefening, steeds rekening houdend met datgene wat hieromtrent bij of krachtens de wet, decreet of andere reglementering is bepaald.

Deze bepaling moet samengelezen worden met het ontwerp van decreet op de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap en artikel 21 van dit decreet alwaar nadere bepalingen staan omtrent het opstellen van het examenreglement, het vijfjaarlijks investeringsplan, het jaarlijks vastleggen van de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag enz . . .

Artikel 13

Geen commentaar.

Artikel 14

Om de goede werking van het bestuurscollege mogelijk te maken, sluit het decreet niet uit dat een interne taakverdeling binnen het bestuurscollege wordt uitgevaardigd. Zo zouden bijv. naast de algemene leiding die de rector heeft, een aantal universitaire taken over de leden van dit college kunnen verdeeld worden de studentenaangelegenheden, het wetenschappelijk onderzoeksbeleid, het financieel beheer, de gebouwenplanning, de permanente vorming enz . . . Omtrent de uitoefening van deze bevoegdheden wordt verslag uitgebracht bij het bestuurscollege. Dit bestuurscollege kan de bevoegdheidsdelegatie op elk ogenblik intrekken.

De bijeenkomsten van het bestuurscollege zullen voorbereid worden door de rector en vice-rector, hierin bijgestaan door de algemeen beheerder.

Artikel 15

Dit artikel past in de nieuwe filosofie omtrent een zo groot mogelijke openbaarheid van bestuur. Het college van bestuur zal uiteraard rekening moeten houden met het ontwerp van decreet dat binnen afzienbare tijd bij de Vlaamse Raad zal worden ingediend omtrent de openbaarheid in alle besturen van de Vlaamse Gemeenschap.

AFDELING 4

De raad van bestuur

Artikel 16

De raad van bestuur is zoals voorheen samengesteld uit vertegenwoordigers van de diverse universitaire geledingen en uit vertegenwoordigers van de buiten-universitaire gemeenschap. Aan het zelfstandig academisch personeel is geen absolute meerderheid toegekend.

Het ontwerp van bijzonder decreet hoopt ook dat via de „buitenwacht” een bijzondere competentie inzake modern

management in de raad van bestuur wordt binnengebracht, dit als toets en stimulans voor de beheerders uit eigen schoot. In tegenstelling met vroeger worden de leden van de buitenwacht niet meer door de Gemeenschapsminister van Onderwijs maar door de S.E.R.V. en door de provincieraden van Oost-Vlaanderen en Antwerpen rechtstreeks aangeduid.

Artikel 17

Dit artikel bestendigt de bestaande situatie. De bedoeling is een nadere samenwerking tussen de Antwerpse universiteiten te bevorderen.

Artikelen 18, 19 en 20

Geen commentaar.

Artikel 21

Deze bepaling moet samengelezen worden met het ontwerp van decreet op de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap en artikel 12 van dit decreet.

Artikelen 22 en 23

Het gaat hier om de courante besluitvormingsprocedure.

AFDELING 5

De facultaire en andere bestuursorganen

Artikel 24

De faculteit is internationaal gezien de meest voorkomende onderverdeling van een universiteit. De Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen zijn niet verplicht om al hun wetenschappelijk onderzoek of onderwijs via faculteiten te organiseren. Indien nodig kunnen zij specifieke structuren opzetten. Dit laatste kan eveneens voor de derde taak van de universiteiten, zijnde de wetenschappelijke dienstverlening aan de samenleving.

Artikel 25

Dit artikel in combinatie met artikel 30 verduidelijkt hetgeen bij de wet van 21 juni 1985 voor de rijksuniversiteiten werd ingevoerd, met name een volwaardige autonomie van de rijksuniversiteiten inzake de academische organisatie. Die autonomie inzake samenstelling, de werking en de bevoegdheden heeft betrekking op alle universitaire organen, met uitzondering van het bestuurscollege en de raad van bestuur. Alle uitvoeringsbesluiten die hieromtrent vroeger werden uitgevaardigd, moeten geacht worden impliciet te zijn opgeheven, zo ondermeer die welke betrekking hebben op de universitaire faculteiten.

Artikel 26

Geen commentaar.

Artikel 27

Enkel omtrent de samenstelling van de faculteitsraden wordt nog iets bij decreet bepaald. Dit heeft te maken met het overwicht dat men wenst te geven aan het zelfstandig academisch personeel bij de besluitvorming in deze raden en bij de verkiezing van de rector.

Artikel 28

Dit artikel laat een delegatie toe aan ofwel de decaan, ofwel afzonderlijke leden, ofwel een groep van leden die in dit geval gezamenlijk moeten beslissen.

Artikel 29

De decaan kan voortaan ook onder de hoogleraren worden verkozen. De decaan dient wel een voltijds ambt uit te oefenen gezien het belang van zijn mandaat. De bevoegdheden van de decaan worden bepaald door de faculteitsraad (artikel 28).

Artikel 30

Zoals in de commentaar bij artikel 25 wordt gesteld, voorziet dit ontwerp van decreet enkel in faculteitsraden. De inrichting van de andere organen behoort tot de autonomie van de instelling, meer specifiek de raad van bestuur.

AFDELING 6

De algemeen beheerder, de adjunct-algemeen beheerder,
de opdrachthouders en de secretaris
van de raad van bestuur

Artikelen 31, 32, 33 en 34

De functie van administrateur wordt afgeschaft, de functie van algemeen beheerder ingevoerd.

Aangezien de scheiding tussen academisch en administratief beheer wordt opgeheven, oefent de algemeen beheerder zijn bevoegdheden uit onder de leiding van de rector en -voor zover het niet over zijn toegewezen bevoegdheden gaat- in overleg met het bestuurscollege.

De algemeen beheerder is een ware universiteitsmanager. Van de algemeen beheerder wordt een bijzondere bekwaamheid vereist inzake administratief, budgettair, financieel en personeelsbeheer. Hij heeft de leiding van de administratie die in de eerste plaats een service-groep moet vormen waarvan de activiteiten geheel afgestemd zijn op een doelmatig en doorzichtig functioneren van de universiteit. Aan haar objectieven dienen uitsluitend de academische doelstellingen ten grondslag te liggen.

De algemeen beheerder wordt in de uitoefening van zijn taak bijgestaan door een adjunct-algemeen beheerder.

Beiden worden aangesteld door de Vlaamse Executieve in of buiten de instelling. De externe aanwerving biedt de mogelijkheid om uit een ruime waaier van kandidaten de meest geschikte persoon te kiezen. De uitvoering van de nieuwe financieringsregeling voor de universiteiten vereist een versterkt universitair management. De functies van algemeen beheerder en adjunct-algemeen beheerder moeten een voldoende onafhankelijkheid inhouden, wat pleit voor een be-

noeming door de Vlaamse Executieve. Voorliggend ontwerp richt zich daarbij naar het decreet van 12 december 1990 betreffende het bestuurlijk beleid in de Vlaamse Gemeenschap, meer specifiek naar de aldaar door de Vlaamse Executieve genomen optie inzake de profielbeschrijving en de criteria voor de aanwerving van managers in de openbare diensten.

Artikel 35 en 36

Een beperkte eigen stafdienst van directe medewerkers van de algemeen-beheerder en de adjunct-algemeen beheerder is aangewezen. Daarom wordt bepaald dat de algemeen-beheerder en de adjunct-algemeen beheerder samen een aantal opdrachthouders aanduiden. Deze opdrachthouders kunnen intern of extern worden geworven. Hun bezoldiging komt ten laste van de werkingsuitkeringen van de universitaire instelling.

Artikel 37

Is een overname van het huidige artikel 51ter van de wet van 28 april 1953 betreffende de inrichting van het universitair onderwijs door de Staat.

HOOFDSTUK III

Het toezicht

Artikel 38

Dit artikel voorziet enkel in de aanwezigheid van de commissaris van de Vlaamse Executieve bij het bestuurscollege en de raad van bestuur. Het ontwerpdecreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap regelt de bevoegdheid van deze commissaris op een identieke wijze als in alle andere universiteiten.

Artikel 39

Het spreekt vanzelf dat de bevoegdheid van de Vlaamse Executieve om ter zake tussen te komen ophoudt van zodra de financiële situatie van de instelling terug in evenwicht is. De tussenkomst van de Vlaamse Executieve kan slechts tijdelijk zijn en niet structureel worden.

HOOFDSTUK IV

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 40 tot en met 44

De artikelen van dit hoofdstuk beogen nadere bepalingen teneinde een optimale invoering van de autonome beleidsstructuren mogelijk te maken.

Het personeel en het vermogen van de Rijksuniversiteit te Gent en het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen wordt integraal met inbegrip van de passiva overgedragen aan de nieuwe instellingen. In tegenstelling met het decreet betreffende de A.R.G.O. voorziet voorliggend ontwerp van decreet uitdrukkelijk in een regeling inzake de rechtsopvolging tussen de oude en de nieuwe structuren.

Met betrekking tot artikel 41 dient erop gewezen te worden dat de uitrusting van het nieuwe gebouwencomplex voor de diergeneeskunde volledig ten laste zal komen van de Universiteit Gent.

Artikelen 45 en 46

In dit artikel wordt de overgang tussen de oude en de nieuwe bestuursorganen geregeld.

De rector en de vice-rector van de Rijksuniversiteit te Gent en het Rijksuniversitair centrum te Antwerpen worden van rechtswege rector en vice-rector van de nieuwe instelling. Zij beëindigen hun lopend mandaat. Dit laatste geldt ook voor de indienst zijnde administrateur. Bij het einde van zijn mandaat wordt hij vervangen door de algemeen beheerder. In de tussenliggende periode oefent de administrateur de functie van de algemeen beheerder uit.

De zetelende leden van het vast bureau en van de raad van beheer van de Rijksuniversiteit te Gent en het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen blijven nog één jaar verder zetelen, zij het vanaf het de werkingtreding van het decreet als leden van de „nieuwe” raad van bestuur of het bestuurscollege. Dit geldt tevens voor de studentenvertegenwoordigers die in de loop van de maand mei van het jaar 1991 als lid van de raad van beheer worden verkozen.

Artikelen 47 tot 51

Geen commentaar.

Brussel, . . .

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

De Gemeenschapsminister van Onderwijs,

D. COENS

VOORONTWERP VAN BIJZONDER DECREET

VOORONTWERP VAN BIJZONDER DECREET

betreffende de universiteit Gent
en het Universitair Centrum Antwerpen

DE VLAAMSE EXECUTIEVE.

Op voordracht van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve en de Gemeenschapsminister van Onderwijs ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Gemeenschapsminister van Onderwijs wordt gelast in naam van de Vlaamse Executieve bij de Vlaamse Raad het ontwerp van bijzonder decreet in te dienen waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit bijzonder decreet regelt een aangelegenheid bedoeld bij artikel 59bis van de Grondwet.

HOOFDSTUK 1

De Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen

Artikel 2

De „Universiteit Gent” en het „Universitair Centrum Antwerpen” zijn openbare instellingen met rechtspersoonlijkheid. Hun statuut wordt bij of krachtens dit decreet bepaald. Zij zijn belast met de vervulling van de universitaire zending van de door de Vlaamse Gemeenschap opgerichte instellingen en bezitten uit dien hoofde alle bevoegdheden die rechtstreeks of onrechtstreeks nodig zijn voor de vervulling van die opdracht.

Artikel 3

De „Universiteit Gent” heeft haar bestuurszetel in het administratief arrondissement Gent. Het „Universitair Centrum Antwerpen” heeft zijn bestuurszetel in het arrondissement Antwerpen.

HOOFDSTUK II

De bestuursorganen van de gemeenschapsuniversiteiten

AFDELING 1

De bestuursorganen van de „Universiteit Gent”
en het „Universitair Centrum Antwerpen”

Artikel 4

De bestuursorganen van de „Universiteit Gent” en het „Universitair Centrum Antwerpen” zijn de rector, het bestuurscollege, de raad van bestuur, de academische raad, de faculteitsraden en de decanen en de bestuurslichamen van de met de faculteiten gelijkgestelde organen.

AFDELING 2

De rector en de vice-rector

Artikel 5

De rector en de vice-rector worden benoemd door de Vlaamse Executieve voor een termijn van vier jaar op voordracht van het daartoe bijzonder samengesteld kiescollege dat beraadslaagt over de ingediende kandidaturen en bij geheime stemming voor elke functie één kandidaat voordraagt.

Dit kiescollege bestaat uit de leden van de samengevoegde faculteitsraden en van de raden van de daarmee gelijkgestelde organen van de universiteit. De verkiezingsprocedure wordt door de raad van bestuur vastgelegd. De kandidaten dienen gewoon hoogleraar te zijn aan de universiteit en mogen de leeftijdsgrens voor opruststelling niet bereiken tijdens de duur van hun mandaat.

Artikel 6

De mandaten van rector en vice-rector kunnen tweemaal hernieuwd worden.

Artikel 7

De rector heeft de algemene leiding over de universiteit. Hij is voorzitter van het bestuurscollege, de raad van bestuur en de academische raad en vertegenwoordigt de universiteit in en buiten rechte.

Artikel 8

De vice-rector staat de rector bij en vervangt hem bij verhindering of afwezigheid. Daarenboven kan het bestuurscollege hem met bijzondere opdrachten belasten.

AFDELING 3

Het bestuurscollege

Artikel 9

Het bestuurscollege bestaat uit

1° de rector, voorzitter ;

2° de vice-rector, ondervoorzitter ;

3° twee leden behorende tot de groep van het zelfstandig academische personeel bedoeld bij artikel 14, 4° ;

4° telkens één lid behorende tot de groepen bedoeld bij artikel 14, 5°, 6°, 7° en 8°.

De leden onder 3° en 4° worden verkozen door en uit de raad van bestuur onder de leden van elk van die groepen.

Met uitzondering van het mandaat van de vertegenwoordiging van de studenten, duurt het mandaat van de leden van het bestuurscollege vier jaar en is het hernieuwbaar. Het mandaat van de studenten duurt twee jaar en is éénmaal hernieuwbaar.

De algemeen beheerder woont de vergaderingen van het bestuurscollege met raadgevende stem bij.

Artikel 10

Het bestuurscollege heeft de bevoegdheid tot regeling en bestuur van alle zaken van de universiteit voor zover dit niet bij of krachtens dit decreet aan de raad van bestuur is opgedragen. In het bijzonder is het bestuurscollege belast met :

1° het voorbereiden, bekendmaken en uitvoeren van de besluiten van de raad van bestuur ;

2° het beschikken over de financiën en de roerende en onroerende goederen van de instelling binnen de perken van de begrotingskredieten en het door de raad van bestuur opgestelde beleidsplan ;

3° het sluiten van overeenkomsten en het verrichten van andere rechtshandelingen ;

4° het handhaven van de academische orde en het desgevallend nemen van tuchtmaatregelen overeenkomstig het vigerend tuchtreglement ;

5° het vaststellen van vacatures en de beslissing tot de vacantverklaring van openstaande ambten ;

6° de benoeming van het assisterend academisch personeel en het administratief en technisch personeel tot niveau twee ;

7° het opstellen van zijn reglement van orde.

Artikel 11

De beslissingen van het bestuurscollege worden genomen met eenvoudige meerderheid van de uitgebrachte stemmen. onthoudingen, ongeldige en blanco stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht.

Het bestuurscollege kan bepaalde van zijn bevoegdheden overdragen aan de rector, vice-rector of algemeen beheerder. Omtrent de uitoefening van deze bevoegdheden wordt aan het college verslag uitgebracht.

Artikel 12

In het bestuursreglement worden regelen gesteld omtrent het openbaar maken van beslissingen.

Artikel 13

Het bestuurscollege is verantwoording verschuldigd aan de raad van bestuur. Het verschafft de informatie over de door het college genomen besluiten en verstrekt de raad alle gevraagde inlichtingen omtrent zijn handelingen. In het bestuursreglement worden hieromtrent nadere regelen bepaald.

AFDELING 4

De raad van bestuur

Artikel 14

De raad van bestuur bestaat uit :

1° de rector, voorzitter ;

2° de vice-rector, ondervoorzitter ;

3° de algemeen beheerder ;

4° twaalf vertegenwoordigers van het zelfstandig academisch personeel, verkozen door en onder de leden van dit personeel van de universiteit. De kandidaten dienen op het ogenblik van hun verkiezing tenminste twee jaar een voltijdse op dracht vervullen ;

5° twee vertegenwoordigers van het assisterend academisch personeel verkozen door en onder de leden van dit personeel van de universiteit. De kandidaten dienen op het ogenblik van hun verkiezing tenminste twee jaar een voltijdse op dracht vervullen ;

6° twee vertegenwoordigers van het administratief en technisch personeel verkozen door en onder de leden van dit personeel van de universiteit. De kandidaten dienen op het ogenblik van hun verkiezing tenminste twee jaar een voltijdse beroepsactiviteit hebben uitgeoefend ;

7° vier vertegenwoordigers van de studenten verkozen door en onder de studenten van de universiteit die tenminste één jaar regelmatig zijn ingeschreven ;

8° zes vertegenwoordigers paritair verdeeld tussen de werkgevers en werknemers aangeduid door de SERV en vervetegenwoordigers aangeduid door de betrokken provincieraden.

De leden van het zelfstandig academisch personeel worden gekozen met inachtneming van het beginsel van de evenredige vertegenwoordiging van de faculteiten, voor zover het aantal leden voorzien onder 1°, 2°, en 4° dit toelaat.

Artikel 15

De raad van bestuur van het „Universitair Centrum Antwerpen” bestaat bovendien uit de voorzitter en de rector van de „Universitaire Instelling Antwerpen” en de rector en de voorzitter van de algemene vergadering van de „Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius te Antwerpen”. Deze leden hebben raadgevende stem.

Artikel 16

Op voorstel van de raad van bestuur bepaalt de Vlaamse Executieve het reglement van de verkiezing van de leden van de raad van bestuur bedoeld in artikel 14, 4°, 5°, 6° en 7° en 8° alsmede van de in artikel 9, 4° bedoelde leden en hun plaatsvervangers.

Artikel 17

Voor de leden van de raad van bestuur bedoeld in artikel 14, 4°, 5°, 6°, 7° en 8°, wordt eenzelfde aantal opvolgers verkozen. Zij treden in de plaats van de titularis van zodra deze zijn mandaat voortijdig beëindigt of niet meer de kwalificatie bezit op basis waarvan hem dit mandaat werd verleend. Zij beëindigen het mandaat van hun voorganger.

Artikel 18

Het mandaat van de leden van de raad van bestuur duurt vier jaar en is hernieuwbaar. Het mandaat van de vertegenwoordiging van de studenten duurt twee jaar en is éénmaal hernieuwbaar.

Dit artikel is niet van toepassing op de rector, de vice-rector en de algemeen-beheerder.

Artikel 19

De raad van bestuur is bevoegd voor :

1° het bepalen van het reglement voor de aanduiding van de leden van het bestuurscollege en van de academische raad die er niet van rechtswege lid van zijn en van het reglement van de verkiezing van de faculteitsraden en van de decanen ;

2° het bepalen van het bestuursreglement, het examenreglement en het tuchtreglement ;

3° het vastleggen van de algemene richtlijnen voor de organisatie en coördinatie van het academisch onderwijs, het wetenschappelijk onderzoek en de wetenschappelijke dienstverlening van de universiteit ;

4° het vastleggen en gebeurlijk aanpassen van het vijfjaarlijks investerings- en financieringsplan ;

5° het jaarlijks vastleggen en goedkeuren van de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag van de universiteit ;

6° het bepalen van het globale personeelskader en het globale personeelsbeleid ;

7° de benoeming van de leden van het zelfstandig academisch personeel en het administratief personeel van niveau één

8° het opstellen van zijn reglement van orde ;

9° alle andere door dit of andere decreten toegekende bevoegdheden.

Artikel 20

De beslissingen van de raad van bestuur worden genomen bij een gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Onthoudingen, ongeldige en blanco stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht. Bij staking van stemmen beslist de rector.

Artikel 21

De raad van bestuur kan slechts geldig vergaderen indien tenminste de helft van de leden aanwezig is.

Indien na een eerste samenroeping van een vergadering van de raad van bestuur het in het eerste lid bedoelde aanwezigheidsquorum niet wordt bereikt, kan de raad van bestuur geldig vergaderen na een tweede samenroeping van een vergadering van die raad met dezelfde agenda, ongeacht het aantal aanwezige leden.

AFDELING 5

De academische raad

Artikel 22

De academische raad bestaat uit :

1° de rector, voorzitter ;

2° de vice-rector, ondervoorzitter ;

3° de decanen van de faculteiten en de voorzitters van de daarmee gelijkgestelde organen ;

4° twee vertegenwoordigers van het assisterend academisch personeel ;

5° twee vertegenwoordigers van de studenten.

De academische raad kan, na goedkeuring door de raad van bestuur, andere leden van het zelfstandig of assisterend academisch personeel, evenals personen van buiten de universiteit met raadgevende stem opnemen.

Artikel 23

De raad van bestuur bepaalt de werking van de academische raad en de wijze waarop en de termijn waarvoor de in artikel 22, 4° en 5° bepaalde vertegenwoordigers worden aangeduid.

Artikel 24

De academische raad geeft desgevraagd of uit eigen beweging advies inzake de organisatie en coördinatie van het onderwijs, de wetenschapsbeoefening en de wetenschappelijke dienstverlening in de universiteit aan het bestuurscollege, de raad van bestuur of de faculteitsbesturen.

AFDELING 6

De facultaire en ander bestuursorganen

Artikel 25

De organisatie en de coördinatie van de onderwijsverstrekking en van de wetenschapsbeoefening in de onderscheiden vakgebieden geschiedt in hoofde op het niveau van de faculteit met inachtneming van de door de raad van bestuur bepaalde richtlijnen.

Artikel 26

De raad van bestuur bepaalt welke faculteiten de universiteit omvat. onder faculteit wordt tevens elk daarmee door de raad van bestuur gelijkgesteld orgaan verstaan.

Artikel 27

De bestuursorganen van de faculteit zijn de faculteitsraad en de decaan. De raad van bestuur bepaalt in het bestuursreglement :

- de bevoegdheid en de werking van de faculteitsraad ;
- de samenstelling en het aantal leden van de **faculteits** raad, met dien verstande dat ten minste tweederden van deze leden **behoren tot het zelfstandig academisch** personeel. De geledingen zoals vermeld in artikel 14, 5°, 6° en 7° moeten vertegenwoordigd zijn ;
- de duur van het mandaat van de leden.

Artikel 28

De faculteitsraad kan bepaalde van zijn bevoegdheden delegeren aan de decaan of aan sommige van zijn leden ten individueel titel of gezamenlijk.

Artikel 29

De decanen van de faculteiten worden voor een hernieuwbare termijn van twee jaar door de leden van de faculteitsraad gekozen onder zijn gewoon hoogleraren en voltijdse hoogleraren.

Artikel 30

De raad van bestuur richt tevens de departementen, vakgroepen, facultaire en inter-facultaire centra, scholen, instituten en alle andere organen op die hij noodzakelijk acht voor het vervullen van de universitaire zending. Hij bepaalt de benaming, de samenstelling, de bevoegdheden en de werking van deze organen.

Het „Universitair Centrum Antwerpen” omvat een college voor ontwikkelingslanden.

AFDELING 7

De algemeen beheerder, de adjunkt-algemeen beheerder
en de secretaris van de raad van bestuur

Artikel 31

De algemeen beheerder en de adjunkt-algemeen beheerder worden aangeworven door de raad van bestuur. De kandidaten moeten tenminste houder zijn van een tweede cyclus diploma van de academische opleiding. De vacature wordt bekend gemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Artikel 32

Voltijdse leden van het personeel van de universiteit worden voor de duur van hun mandaat van algemeen beheerder of adjunkt-algemeen beheerder terbeschikking gesteld in hun mandaat van personeelslid van de universiteit met vrijwaring van al hun rechten.

Artikel 33

Indien de algemeen beheerder of de adjunkt-algemeen beheerder een vastbenoemd ambtenaar van de diensten of van de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap is, wordt hem gedurende de overeenkomstig artikel 34 bepaalde periode vrijstelling van dienst verleend. Deze periode wordt voor het overige gelijkgesteld met een periode van dienstactiviteit.

Artikel 34

Onder de leiding van de rector is de algemeen beheerder belast met de uitvoering van het dagelijks beheer van de universiteit op administratief, technisch en financieel vlak en coördineert hij de werking van de administratieve diensten.

In de uitoefening van zijn opdracht wordt hij bijgestaan door een adjunkt met de rang 16 die in de personeelsformatie wordt voorzien.

Artikel 35

Het contract van aanwerving van de algemeen beheerder en adjunkt-algemeen beheerder bepaalt tenminste de bezoldiging en de termijn van aanwerving die van bepaalde duur moet zijn. De bezoldiging van de algemeen beheerder bedraagt tenminste de wedde van gewoon hoogleraar.

Artikel 36

In de gevallen waarin de algemeen beheerder in de onmogelijkheid verkeert zijn ambt uit te oefenen, of bij ontslag, wordt hij vervangen door de adjunkt-algemeen beheerder. Bij definitieve verhindering of ontslag, wordt onmiddellijk in zijn vervanging voorzien volgens de procedure voorzien in artikel 31.

Artikel 37

De raad van bestuur wijst onder de leden van het administratief personeel met tenminste de rang van adviseur een secretaris aan.

De taak van de secretaris wordt geregeld door de raad van bestuur. Deze oefent dezelfde functies uit bij het bestuurscollege.

AFDELING 8

Het toezicht

Artikel 38

De in artikel 2 bedoelde universiteiten staan onder het toezicht van de Vlaamse Executieve. Dit toezicht wordt uitgeoefend door een commissaris van de Vlaamse Executieve en wordt geregeld bij of krachtens het decreet van . . . betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 39

In geval het vooropgestelde begrotingsevenwicht niet wordt bereikt kan de Vlaamse Executieve, op advies van haar commissaris, de passende maatregelen treffen teneinde het evenwicht te bereiken.

HOOFDSTUK III

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 40

In afwijking op artikel 16 is het advies van de raad van bestuur niet vereist voor de eerste verkiezing van de raad van bestuur.

Artikel 41

Op datum van het van kracht worden van dit bijzonder decreet worden alle roerende en onroerende goederen die door de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking zijn gesteld van de Rijksuniversiteit te Gent en het Rijksuniversitair centrum te Antwerpen, gratis overgedragen aan de „Universiteit Gent” en het „Universitair Centrum Antwerpen” in de staat waarin ze zich bevinden, met in voorkomend geval vrijstelling van alle kosten, belastingen en rechten van welke aard ook, bij akte verleden in toepassing van artikel 9 van de wet van 27 mei 1870 aangaande de vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten inzake de onteigening van redenen van openbaar nut en geregistreerd met vrijstelling van rechten. De eigendom van roerende goederen wordt overgedragen bij eenvoudige inbezitstelling.

Artikel 42

In afwijking van artikel 41 worden de hierna vermelde onroerende goederen gebruikt door of bestemd voor de faculteit diergeneeskunde van de Universiteit Gent overgedragen naar de Vlaamse Gemeenschap :

1° F.I. 72.00 Salisburylaan — Bergwijk te Merelbeke, sek tie A — Kad. nrs. 733y2, 770k, 777c, 779c, 770e, 781g, 781d, 789c, 787k, 787f 787g, 784c, 783k, 782b 737f, 768c, 768d, 767a, 748a, 764a, 749h, 750a.

2° F.I. 35.00 Casinoplein, Sektie F — Kad. nr. 2207F.

De Vlaamse Gemeenschap staat in voor de voltooiing van het nieuwe complex van deze faculteit, bedoeld onder punt 1°, binnen een termijn van drie jaar na het van kracht worden van dit decreet. Na voltooiing wordt het complex ter beschikking gesteld aan de Universiteit Gent. De modaliteiten hiervan worden bepaald bij besluit van de Vlaamse Executieve met dien verstande dat alle herstellingen van welke aard ook, zelfs deze tot instandhouding, alle onderhoudskosten, alle exploitatiekosten en alle andere algemene kosten ten laste komen van de Universiteit Gent.

Artikel 43

Op datum van het van kracht worden van dit bijzonder decreet nemen de „Universiteit Gent” en het „Universitair Centrum Antwerpen” alle rechten en verplichtingen van de Vlaamse Gemeenschap over die vroeger in haar hoofde krachtens de activiteiten van de Rijksuniversiteit te Gent en het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen zijn ontstaan. In deze overdracht zijn begrepen alle rechten en verplichtingen verbonden aan hangende en toekomstige procedures.

Artikel 44

Bij het van kracht worden van dit bijzonder decreet gaat het statutair personeel van de Rijksuniversiteit te Gent en het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen respectievelijk over naar de nieuwe rechtspersoon van de „Universiteit Gent” en het „Universitair Centrum Antwerpen” met behoud van al zijn rechten en verplichtingen.

Artikel 45

Bij het van kracht worden van dit bijzonder decreet gaan de activa en passiva alsmede de rechten en verplichtingen van het vermogen van de Rijksuniversiteit te Gent en het Rijksadministratief Centrum te Antwerpen opgericht door de wet van 5 juli 1920 tot het verlenen van rechtspersoonlijkheid aan de staatsuniversiteiten te Gent en Luik, zoals gewijzigd door de wetten van 11 maart 1954 , 9 april 1965, 24 maart 1971 en 28 mei 1971, gratis en volgens dezelfde modaliteiten als deze voorzien in artikel 43, over op respectievelijk de „Universiteit Gent” en het „Universitair Centrum Antwerpen”. In deze overdracht zijn ook begrepen alle rechten en verplichtingen verbonden aan door dit vermogen tewerkgesteld personeel en aan de hangende en toekomstige procedures.

Artikel 46

Met ingang van 1 oktober volgend op de publikatie van dit bijzonder decreet oefenen de rector, de vice-rector, het bestuurscollege en de raad van bestuur van de „Universiteit Gent” en het „Universitair Centrum Antwerpen” hun nieuwe bevoegdheden uit overeenkomstig dit bijzonder decreet.

De op het ogenblik van het in werking treden van dit decreet aangestelde rectoren en de vice-rectoren van de Rijksuniversiteit te Gent en het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen beëindigen hun mandaat in overeenstemming met de termijn waarvoor zij werden aangesteld door de Vlaamse Executieve.

De op het ogenblik van het inwerking treden van dit decreet benoemde administrateur van de Rijksuniversiteit te Gent en van het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen beëindigen hun mandaat in overeenstemming met de termijn waarvoor zij werden aangesteld door de Vlaamse Executieve. Vanaf 1 januari van het daaropvolgend jaar oefent de inmiddels aangestelde algemeen beheerder zijn bevoegdheden uit.

Artikel 47

Alle regelingen getroffen voor het tot standkomen van dit bijzonder decreet in uitvoering van artikel 64 van de wet van 28 april 1953 betreffende de inrichting van het universitair onderwijs door de Staat blijven bestaan tot op het ogenblik dat zij door het bestuurscollege of de raad van bestuur ieder binnen zijn bevoegdheid, worden vervangen door andersluidende bepalingen.

Artikel 48

Worden opgeheven

1° de wet van 5 juli 1920 tot toekenning van rechtspersoonlijkheid aan de staatsuniversiteiten te Gent en te Luik voor zover deze wet betrekking heeft op de Rijksuniversiteit van Gent en het Rijksuniversitair centrum te Antwerpen. De rechtsopvolging van het gestelde onder voormelde wet wordt waargenomen door de nieuwe rechtspersonen ;

2° de wet van 28 april 1953 betreffende de inrichtingen van het universitair onderwijs door de Staat, met uitzondering van artikel 4, § 2 in zoverre het betrekking heeft op het daarin vermelde college van ontwikkelingslanden van artikel 51bis, laatste lid en van artikel 55ter voor leningen ten behoeve van investeringen bestemd voor studenten-restaurants en -tehuizen aan de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen en artikel ;

3° het koninklijk besluit van 21 mei 1965 tot uitbreiding tot de rijkuniversitaire centra van diverse bepalingen die betrekking hebben op de rijksuniversiteiten ;

4° het koninklijk besluit van 14 september 1971 tot vaststelling van de procedure tot aanwijzing van de leden van de raad van beheer van de rijksuniversiteiten en het rijksuniversitair centrum ;

5° het koninklijk besluit van 14 december 1973 tot vaststelling van de samenstelling en werking van de faculteitsraden van het Rijksuniversitair Centrum Antwerpen ;

6° het koninklijk besluit van 14 januari 1974 tot vaststelling van de samenstelling en de werking van de raden van de faculteiten, scholen, instituten en interfacultaire centra van de Rijksuniversiteit te Gent.

Artikel 49

De Vlaamse Executieve neemt alle nodige overgangsmaatregelen met het oog op de toepassing van dit decreet teneinde de toestand van de betreffende universitaire instellingen aan het nieuwe stelsel aan te passen.

Artikel 50

Dit decreet treedt in werking op 1 oktober van het jaar van publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad.

Gegeven te Brussel, . . .

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

De Gerneenschapsminister van Onderwijs,

D. COENS

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE
RAAD VAN VLAANDEREN

ADVIES *MET* BETREKKING TOT:

- **HET “ONTWERP VAN DECREET BETREFFENDE DE UNIVERSITEITEN IN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP”**
- **HET “ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET BETREFFENDE DE UNIVERSITEIT GENT EN HET UNIVERSITAIR CENTRUM ANTWERPEN”.**

INLEIDING

Bij brief van 28.01.1991 werd de SERV door de Gemeenschapsminister van Onderwijs om advies verzocht met betrekking tot een “Ontwerp van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap” en het “Ontwerp van bijzonder decreet betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen”.

De SERV is van oordeel dat een nieuwe regelgeving voor het academisch onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek dringend nodig is, teneinde de universiteiten beter te wapenen voor de uitdagingen van de toekomst. De voorliggende decreten bevatten een aantal waardevolle elementen. In dit opzicht kan verwezen worden naar :

- een vereenvoudiging van de huidige wetgeving inzake de organisatie van het academisch onderwijs;
- de werkingsuitkering, welke minder afhankelijk wordt van het aantal studenten;
- de eerste aanzet tot kwaliteit zorg;
- de autonomie welke op bepaalde gebieden wordt verruimd.

De Raad stelt echter vast dat op een aantal essentiële punten de organisatie van het academisch onderwijs onderhevig is aan een uitgebreide regelgeving, welke in onvoldoende mate rekening houdt met de in het decreet vermelde doelstellingen. Dit geldt voornamelijk ten aanzien van :

- de financiering, rekening houdend met de budgettaire randvoorwaarden en met de ondersteuning van het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek;
- de autonomie van de universiteiten, vnl. inzake de organisatie van het onderwijsaanbod;
- de kwaliteitsbewaking van onderwijs, onderzoek en de wetenschappelijke dienstverlening;
- de sociale aspecten binnen het academisch onderwijs. In het licht van de blijvende ongelijkheden in het hoger onderwijs, in het bijzonder in het academisch onderwijs, gaat de Raad in op een aantal facetten van de problematiek van democratisering. De aandacht voor de sociale dimensie wordt vertaald in opmerkingen met betrekking tot de bepalingen inzake inschrijvingsgeld, studiefinanciering, studiebegeleiding, participatie, gelijkwaardige behandeling HOBU- en universiteitsstudenten.

De Raad wenst hieromtrent een aantal fundamentele bemerkingen te formuleren, respectievelijk suggesties voor te stellen.

I. FINANCIERING EN **BUDGETTAIRE** RANDVOORWAARDEN

Het voorliggend ontwerp-decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap wil via o.m. een aangepaste en vereenvoudigde financieringsregeling meer autonomie verlenen aan de universiteiten. Deze nieuwe financieringsregeling voor de gewone werkingsmiddelen en de academische investeringen moet de universiteiten waarborgen bieden inzake hun middelen en hen in staat stellen een dynamisch beleid te voeren. De regeling moet tevens toelaten bestaande knelpunten op te lossen, meer in het bijzonder dat van de financiering van het fundamenteel onderzoek, maar met beheersing van de budgettaire gevolgen.

De SERV kan deze principiële doelstellingen volledig onderschrijven, maar is van oordeel dat de voorgestelde financieringsregeling hieraan onvoldoende beantwoordt.

1. **Fundamenteel wetenschappelijk onderzoek**

Wat het fundamenteel **wetenschappelijk** onderzoek betreft, stelt de Raad vast dat de algemeen erkende achterstand van Vlaanderen vergeleken met de inspanningen in de andere EG-lidstaten voor fundamenteel onderzoek, door de voorgestelde regeling niet wordt verholpen.

Met het oog op een voldoende financiering van het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek en een optimale besteding van de beschikbare middelen dienen financieringsmechanismen en criteria gehanteerd te worden die voldoende onafhankelijkheid waarborgen ten overstaan van de studentenevolutie en kwaliteitsgaranties inhouden.

2. **Begrotingsimplicaties**

Uit een analyse van de artikelen met betrekking tot de financiering van de universiteiten blijkt een belangrijke meeruitgave. Bij constante studentenpopulatie kan deze in reële termen geraamd worden op ruim 500 miljoen F (gaande van 549 miljoen F in 1992 tot maximum 629 miljoen F in 1995 en dan afnemend tot 505 miljoen F op kruissnelheid).

Het huidige financieringsmechanisme is minder gevoelig voor de evolutie van het aantal studenten, m.a.w. bij een stijging van het aantal studenten zal het dus minder duur uitvallen dan het vorige.

Nochtans kan men op basis van het BAS-deelmodel voor het academisch onderwijs aantonen dat bij de geprojecteerde stijging van de studentenpopulatie (vanaf 1995)⁽¹⁾, het tot 1999 zal duren alvorens de voornoemde verhoogde beleidskredieten, gekoppeld aan het nieuwe financieringsmechanisme, lager uitvallen dan in het oude financieringsmechanisme.

De Raad zal hieraan bij het eerstvolgend advies over het begrotingsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap verder aandacht schenken. Nu reeds bepleit de Raad de vrijwaring van de middelen voor andere onderwijsvoorzieningen die ten goede komen aan sociaal zwakke groepen (als o.a. onderwijsvoorzieningen voor migranten, sociale voorzieningen in het hoger onderwijs, basiseducatie, studietoelagen).

II. HET ACADEMISCH ONDERWIJSAANBOD

De Raad is principieel, zij het mits inbouw van bepaalde beveiligingsmechanismen, voorstander en dit voor alle universiteiten, van programmeervrijheid inzake opleidingen.

De regeling van het academisch onderwijsaanbod zoals opgenomen in het ontwerp-decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, en dit meer bepaald in Hoofdstuk III - Afdeling 6 "De organisatie van de academische opleidingen", beantwoordt niet aan voornoemde optie en dient derhalve te worden aangepast.

1. Aanbod van de studiegebieden

- a. De Raad is van oordeel dat de "Inhoudelijke" afbakening van de studiegebieden, zoals deze tot uiting komt in art. 19 van het ontwerp-decreet helemaal niet het resultaat is van een rationele en wetenschappelijke benadering, doch enkel is gesteund op historische gegevens en politieke compromissen en derhalve in zeer belangrijke mate op een consolidatie neerkomt van het bestaande aanbod.

De Raad pleit dan ook voor een meer beperkte lijst van studiegebieden, waarin voldoende homogeniteit is ingebouwd en waarbinnen het aanbod van polyvalente opleidingen mogelijk is.

(1) Aangroei studentenpopulatie

1995 : + 0,28 pct
 1996 : + 0,97 pct
 1997 : + 1,52 pct
 1998 : + 2,06 pct
 1999 : + 2,33 pct

b. De Raad stelt in verband met de aanbodstructuur dat volgende punten het voorwerp moeten uitmaken van grondig onderzoek :

- . polyvalente opleidingspakketten vooral op het niveau van de eerste cyclus van het academisch onderwijs met het oog op een grotere complementariteit binnen het aanbod;
- . de mogelijkheden van decentralisatie gekoppeld aan het democratiseringseffect;
- . de minimumdimensie van de instellingen en studiegebieden in functie van kwaliteitsoverwegingen.

c. Op “procedureel” vlak heeft de Raad geen bezwaar ten overstaan van een “decretale” vastlegging van de studiegebieden. Wel is hij van oordeel dat, op een voldoende flexibele wijze ingespeeld moet kunnen worden op eventuele nieuwe behoeften inzake academische opleiding, zodat kan worden tegemoet gekomen aan de uitdagingen die de internationalisering van het academisch onderwijs en van het wetenschappelijk onderzoek met zich medebrengen.

in dit opzicht is de Raad van oordeel dat de huidige toewijzing van de studiegebieden in het ontwerp-decreet niet als limitatief mag worden beschouwd. Wat de toekomst betreft moet de toekenning van studiegebieden steunen op algemeen geldende normen.

2 . Opleidingen

a. De Raad is ook principieel voorstander van een programmeervrijheid inzake opleidingen, waarbij de functieverdeling tussen enerzijds het academisch onderwijs en anderzijds de opleidingen aangeboden door het HOLT integraal moet worden gerespecteerd.

Bovendien pleit de Raad - in tegenstelling tot wat voorzien wordt in art. 21 - voor een gelijkwaardig initiatiefrecht van de universiteiten naar onderwijsaanbod. Alle universiteiten dienen dan ook zelfstandig te kunnen bepalen welke opleidingen zij binnen hun studiegebieden wensen aan te bieden.

- b. Het hoeft geen betoog dat een absolute programmeervrijheid, binnen de toegewezen studiegebieden of delen van studiegebieden, in zich het risico draagt van een verdere wildgroei en overtappingsen die niet verenigbaar zijn met de beperkingen op budgettair vlak, en de imperatieven met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs, het onderzoek en de wetenschappelijke dienstverlening aan de gemeenschap.

Gegeven de verantwoordelijkheid van de overheid op dit vlak is de Raad dan ook voorstander van het invoeren van programmatie- en rationalisatienormen.

Slechts op deze wijze kan voornoemde wildgroei worden bestreden en een aanzet worden gegeven tot de bevordering van de taakverdeling, concentratie, en samenwerking tussen de universiteiten, Dit is een noodzakelijke voorwaarde voor het behoud en de groei van de kwaliteit van de driedelige output van de universiteiten.

- c. De in het ontwerp-decreet voorziene rationalisatie- en programmatienormen voldoen geenszins :

- het vooropgezette criterium - nl. uitsluitend het aantal studenten - geeft blijk van een eenzijdige benadering ; in deze zin, nl. dat, ten aanzien van de doelstellingen op het vlak van de kwaliteit van de output van de universiteiten (ook) andere elementen dienen in rekening te worden gebracht zoals de aanwezige expertise en meer in het bijzonder ten aanzien van (de internationalisering van) het wetenschappelijk onderzoek, de noodzaak voor onderzoeksgroepen een voldoende kritische massa te bereiken wat dikwijls een specialisering of concentratie op één onderwerp vereist en meestal ook meer uitrusting en middelen.
- de in art. 135 van het ontwerp-decreet voorgestelde programmatienormen vertonen een louter “lineair” karakter in deze zin dat zij geen extra aansporing inhouden ten aanzien van opleidingen die door twee of meerdere universiteiten op grond van een samenwerkingsakkoord, gezamenlijk op één plaats worden aangeboden.

In deze optiek pleit de Raad ervoor dat de in het ontwerp-decreet bepaalde normen alleen zouden gelden voor de hierboven vermelde gezamenlijk op één plaats aangeboden opleidingen ; wanneer dit niet het geval is moeten hogere normen worden opgelegd.

Bovendien pleit de Raad ervoor dat bij het bepalen van de programmatisnormen een zekere variatie wordt ingebouwd in functie van het soort opleidingen.

De Raad wenst er tenslotte op de wijzen dat de opvolging van de resultaten van de rationalisatie en programmatie in de universiteiten een aangelegenheid is die de bijzondere aandacht dient uit te maken van de VLOR en van haar adviseringsbevoegdheid ten aanzien van de Vlaamse Executieve.

- d. Met het oog op het integraal respecteren van de functieverdeling tussen de universiteiten en het HOLT moeten de in art. 22 voorziene opteidingscommissies, die gelast zijn met de bepaling van de eindtermen en van de minimale onderdelen van elke academische opleiding resp. de Raad voor het Hoger Onderwijs of de VLOR zelf, zolang' aan de desiderata van de Raad ten aanzien van de in de VLOR in te bouwen afdeling voor het academisch onderwijs niet is voldaan, erover waken dat de functieverdeling tussen de universiteiten en het HOLT integraal wordt gerespecteerd. De Raad onderschrijft immers volledig wat terzake in de Memorie van Toelichting (p. 8) bij het ontwerp-decreet onder de hoofding "Universitair onderwijsprofiel of identiteit van het academisch onderwijs" is gesteld.

3. Samenwerking

De Raad heeft de stellige indruk dat de in de Memorie van Toelichting geformuleerde oproepen tot taakverdeling, concentratie en samenwerking in het ontwerp-decreet als zodanig te weinig hard worden gemaakt.

Illustratief in dit verband is de eerder vrijblijvende formulering van art. 119 dat specifiek betrekking heeft op samenwerkingsovereenkomsten tussen de universiteiten voor de gezamenlijke organisatie van onderwijs- en onderzoeksactiviteiten.

Dit geldt in het bijzonder voor de samenwerking tussen de drie Antwerpse universitaire instellingen.

De Raad betreurt ook de sterk afgezwakte bepaling met betrekking tot de samenwerking tussen de universiteiten en HOLT-instellingen.

III. CONTROLE EN KWALITEITSBEWAKING

1. Output van de universiteiten

Ten aanzien van de kwaliteitsbewaking zoals deze uiteindelijk in het ontwerp-decreet als zodanig is uitgetekend zullen vooreerst een aantal globale bedenkingen worden geformuleerd, om vervolgens een aantal tekstwijzigingen voor te stellen.

De Raad ontkent niet dat met dit ontwerp-decreet enkele aanzetten worden gegeven inzake kwaliteitsbevordering van de output ; in dit opzicht kan verwezen worden naar het 10-puntenplan om het hoge aantal eerstejaars-mislukkingen in te dijken. Niettemin is hij van oordeel dat deze aanzetten globaal genomen onvoldoende zijn. Het wetenschappelijk onderzoek respectievelijk de wetenschappelijke dienstverlening ten voordele van de samenleving komen te weinig respectievelijk niet aan bod ; het fundamentele probleem van de interactie tussen onderzoek en opleiding wordt evenmin op een correcte wijze behandeld. Ook wordt geenszins gerefereerd naar de werkzaamheden op EG-niveau met betrekking tot een globale aanpak van de kwaliteitsbewaking.

Meer concreet naar de decretale bepalingen toe is de Raad van oordeel dat :

- in art. 116 moet worden ingeschreven dat het besluit van het verslag met betrekking tot de interne kwaliteitsbeoordeling openbaar moet worden gemaakt ;
- de resultaten van het in art. 117 bedoelde onderzoek moeten eveneens openbaar worden gemaakt ;
- art. 117 en 118 die op het huidige ogenblik betrekking hebben op de onderwijsactiviteiten moeten worden uitgebreid tot het wetenschappelijk onderzoek en de wetenschappelijke dienstverlening.

2. Personeelsbeleid

De Raad pleit voor een statuut waarbij een evenwicht wordt gerealiseerd tussen :

- enerzijds de noodzaak voor de universiteiten, en dit in functie van kwaliteitsdoelstellingen, een voldoende autonoom personeelsbeleid te kunnen voeren en
- anderzijds de noodzaak voor het personeel een voldoende gelijkwaardigheid in statutaire behandeling te waarborgen.

Deze waarborgen dienen maximaal gevrijwaard te worden via overleg met de betrokken personeelsvakbonden.

3. De studiebegeleiding

De SERV is van oordeel dat de verdere democratisering van het academisch onderwijs een uitdaging is voor de toekomst en dat de vrije toegang tot deze onderwijsvorm moet gevrijwaard blijven. Elke jongere moet optimale kansen krijgen op gepast onderwijs in functie van een maximale ontplooiing van zijn capaciteiten.

De SERV is zich tegelijkertijd ten volste bewust van de problematiek van de mislukkingen in het academisch onderwijs. Mislukken heeft voor de betrokkenen zowel psychologische als financiële gevolgen en voor de overheid niet te onderschatten budgettaire gevolgen.

De Raad verheugt er zich over dat aan deze problematiek aandacht wordt geschonken bij het uittekenen van een nieuw beleid ten aanzien van het academisch onderwijs. De Raad vindt het voorgestelde 10-punten actieplan ook in dit opzicht een lovenswaardig initiatief.

Studiebegeleiding, zeker in de eerste kandidatuur, maar ook voor de verdere studiejaren, is in deze problematiek van groot belang.

Met het oog op de studiebegeleiding van studenten in de eerste kandidatuur, dienen de universiteiten studiebegeleiding te organiseren, waarvan elk universiteitsbestuur de modaliteiten bepaalt.

Ten aanzien van het aspect “studiebegeleiding door onderwijsassistenten” en “deeltijdse (praktijk)assistenten” wijst de Raad op de noodzaak van een volwaardig statuut voor deze categorie van assisterend academisch personeel.

4. Controle

In art. 39 van het “Ontwerp van bijzonder decreet betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen” wordt bepaald dat de Vlaamse Executieve, in geval het voorgestelde begrotingsevenwicht niet kan worden bereikt, op advies van haar commissaris de passende maatregelen kan treffen.

Blijkens de Memorie van Toelichting bij voornoemd ontwerp lopen de mogelijks door de Gemeenschapsminister te nemen sancties uiteen naar gelang het de “vrije” resp. de “andere” universiteiten betreft. De Raad is van oordeel dat dergelijke uiteenlopende behandeling niet verantwoord is.

IV. SOCIALE ASPECTEN

1. De participatie

Een grotere autonomie van de universiteiten moet gepaard gaan met een grotere participatie van de betrokken middens bij de bepaling van het universitair beleid en dit zowel op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap als binnen de universiteiten zelf.

Ten aanzien van de beleidsbepaling op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap wenst de Raad de Gemeenschapsminister te herinneren aan zijn advies, d.d. 22 mei 1990, met betrekking tot het “Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II” waarin gepleit werd voor de oprichting, in de schoot van de VLOR, van een eigen afdeling voor het universitair (academisch) onderwijs waarin de sociaal-economische middens, het personeel en de studenten op gepaste wijze moeten vertegenwoordigd zijn.

Op het niveau van de universiteiten zelf moeten, en dit geldt ook ten overstaan van de vrije universiteiten, de socio-economische middens, de studenten en de verschillende personeelscategorieën deel uitmaken van de Raad van Bestuur.

In de faculteitsraden, de departementen en de vakgroepen, moet de participatie van alle leden van het academisch personeel eveneens verzekerd zijn.

2. De problematiek van de studietoelagen

Hoewel het studietoelagenstelsel geen voorwerp is van dit ontwerp-decreet wenst de Raad toch deze problematiek te behandelen. Studietoelagen zijn een belangrijk instrument in het democratiseringsproces. Het huidige studietoelagenstelsel vertoont verregaande scheeftrekkingen. De Raad vraagt dat op korte termijn concrete voorstellen worden gedaan m.b.t. een rechtvaardiger spreiding van de studietoelagen.

3. Inschrijvingsgeld

De Raad stelt voor een vast bedrag te bepalen, gemoduleerd tussen beurs- en niet-beursstudenten, voor de eerste en tweede cyclus academische opleidingen, evenals voor de derde cyclus voorzover het postacademische opleidingen betreft die erkend worden en derhalve voor financiering in aanmerking komen.

4. De problematiek van de gelijkwaardige behandeling van HOBU- en universiteiten.

De Raad stelt dat HOBU- en universiteitsstudenten principieel gelijkwaardig moeten behandeld worden. Verschil in behandeling is slechts geoorloofd als het objectief gegrond is op de verschillen in onderwijsprofiel. Het is in dit raam dat de Raad volgende bemerkingen formuleert over de overstapmogelijkheden tussen HOBU en universiteiten, en over de sociale voorzieningen.

De Raad is van oordeel dat het ontwerp-decreet inzake overstapmogelijkheden of bruggen tussen HOBU en universiteiten niet beantwoordt aan dit uitgangspunt.

Wat de bruggen voor academische opleidingen betreft, stelt de Raad dat de afgelegde studieweg optimaal moet benut worden, en er geen nodeloze verlenging mag zijn van de studieduur. Er moet een duidelijke en eenduidige standaardregeling komen, die evenwel rekening houdt met de specificiteit van beide onderwijsvormen. Elementen die in dergelijke standaardregeling kunnen vervat worden, zijn studieduurverkorting, vrijstellingen, en geschiktheidsproeven.

De Raad stelt voor dat de Raad voor het Hoger Onderwijs, respectievelijk de VLOR onderzoekt welke elementen de standaardregeling kan inhouden.

Voor wat de doctoraatsopleidingen betreft, is de Raad van oordeel dat het universiteitsbestuur de volledige autonomie moet hebben om de geschiktheid te bepalen.

Hoewel de sociale voorzieningen niet in het voorliggend ontwerp-decreet worden geregeld, wil de SERV toch wijzen op de verschillen die er in deze bestaan tussen HOBu en universiteiten. De Raad stelt dat sociale voorzieningen in het HOBu moeten betoelaagd worden volgens objectieve behoeften en na maximale benutting van de bestaande infrastructuur.

Brussel. 20 februari 1991.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 8 maart 1991 door de Gemeenschapsminister van Onderwijs verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van bijzonder decreet betreffende de "Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen", heeft op 14 maart 1991 het volgend advies gegeven :

1. BOEL VAN HET ONTWERP.

Met dit ontwerp van bijzonder decreet wordt beoogd aan de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen bestuurlijke autonomie te verlenen door hen een statuut van dienstgewijze gedecentraliseerde openbare instelling met volledige rechtspersoonlijkheid toe te kennen.

Bovendien worden zij de inrichtende macht van het onderwijs waarvoor zij de zorg hebben, zodat het ontworpen decreet met de in artikel 17, § 2, van de Grondwet, voorgeschreven tweederde-meerderheid moet worden aangenomen.

Op te merken is dat niet alle openbare universitaire instellingen worden beoogd. In de memorie van toelichting worden een aantal redenen aangevoerd waarom de Universitaire Instelling Antwerpen en het Limburgs Universitair Centrum niet in dit ontwerp zijn opgenomen.

Het ontwerp regelt voor het overige de samenstelling, de bevoegdheden en de werking van de onderscheiden bestuursorganen van de betrokken universiteit en het betrokken universitair centrum. In vergelijking met het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs, bevat het ontwerp daarenboven een regeling inzake de rechtsopvolging tussen de oude en de nieuwe structuren.

Het ontwerp moet op het vlak van onder meer het financieel beheer, het personeelsbeleid en het toezicht worden samengelezen met het ontwerp van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

Het ontwerp is vergelijkbaar met een kaderdecreet in die zin dat het enkel de elementaire regels tot afbakening van de bevoegdheidssfeer van de onderscheiden **bestuursorganen** van de betrokken universiteit en het betrokken universitair centrum bevat en voor het overige die organen een ruime vrijheid laat voor het nader omlijnen van hun bevoegdheden en het regelen van de wijze waarop die bevoegdheden in concreto worden uitgeoefend.

De bevoegdheden van de bestuursorganen worden in functie van de nieuwe opdrachten van de universiteit en het universitair centrum uitgebreid: bevoegdheden die voorheen aan de Vlaamse Executieve toekwamen, worden door het ontwerp aan bestuursorganen van de universiteit en het universitair centrum toegewezen.

Onder die bestuursorganen neemt het bestuurscollege een centrale plaats in : het regelt alle zaken die niet bij of krachtens het decreet aan de raad van bestuur zijn opgedragen.

Het ambt van administrateur wordt vervangen door dat van algemeen beheerder: deze wordt bijgestaan door een adjunct-algemeen beheerder; beiden worden zij door de Vlaamse Executieve bij overeenkomst in dienst genomen. Bij het invoeren van de functies van algemeen beheerder en adjunct-algemeen beheerder wordt niet langer uitgegaan van de scheiding tussen academisch en administratief beheer van de universiteit : de algemeen beheerder zal zijn bevoegdheden onder de leiding van de rector uitoefenen. De algemeen beheerder en de adjunct-algemeen beheerder worden op hun beurt bijgestaan door een of meer eveneens bij overeenkomst in dienst genomen opdrachthouders.

De academische raad wordt afgeschaft. Daarentegen blijft de organisatie van de onderwijsverstrekking en de wetenschapsbeoefening in hoofdorde op het niveau van de faculteiten geschieden, al kan de raad van bestuur bepaalde organen met faculteiten gelijkstellen of andere organen oprichten.

II. ONDERZOEK VAN DE TEKST.

Voorafgaande opmerking.

In diverse artikelen van het ontwerp komt de term "**universiteit**" voor. Die vermelding dient telkenmale te worden aangevuld met de vermelding van het "**universitair centrum**? Voorts is er geen reden om in de tekst van het ontwerp de woorden "**Universiteit Gent**" en "**Universitair Centrum Antwerpen**" telkens tussen aanhalingstekens te plaatsen.

Artikel 2.

Men schrijve : "Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen?

In de tekst van het ontwerp zelf wordt niet uitdrukkelijk melding gemaakt van de overdracht van de bevoegdheden van de inrichtende macht. De memorie van toelichting laat op dat punt nochtans geen twijfel bestaan. In navolging van artikel 4 van het bijzonder decreet van 19 december

1988 betreffende de Autonome Raad voor het **Gemeenschapsonderwijs** zou van die overdracht best uitdrukkelijk melding worden gemaakt in de tekst van het ontwerp.

Het ontwerp laat voorts een onduidelijkheid bestaan wat de onderwijsbevoegdheid van de Universitaire Instelling Antwerpen en het Limburgs Universitair Centrum betreft. Immers zoals artikel 2 is gesteld, draagt het de totale inrichtende macht van de Vlaamse Gemeenschap op het stuk van het universitair onderwijs over aan uitsluitend de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen.

Aldus komt noodgedwongen de vraag aan de orde welke de academische bevoegdheid is van de Universitaire Instelling Antwerpen en het Limburgs Universitair Centrum. Indien, zoals in de memorie van toelichting wordt aangestipt, deze beide universitaire instellingen "... volwaardige functioneel gedecentraliseerde diensten", derhalve gemeenschapsinstellingen zijn, zou dit inhouden - althans indien men het ontwerp naar de letter neemt - dat krachtens artikel 2 van het ontwerp de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen de inrichtende macht worden van de Universitaire Instelling Antwerpen en het Limburgs Universitair Centrum, wat kennelijk niet de bedoeling is. De tekst van het artikel is dan ook aan herziening toe.

Artikel 3.

Men schrijve in fine van het artikel : "... in het administratief arrondissement Antwerpen?

Artikel 4.

Men formuleer het opschrift van hoofdstuk II als volgt : "De bestuursorganen van de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen?

In de in artikel 4 gegeven opsomming van **bestuurs-**organen moet tevens van de vice-rector worden melding gemaakt. Voorts valt uit het ontwerp af te leiden dat de decaan van een faculteit over geen eigen bevoegdheid zal beschikken. Tenzij de faculteitsraad hem, met toepassing van artikel 25, een deel van zijn bevoegdheid delegeert, blijkt de functie van de decaan zich te beperken tot het voorzitterschap van de faculteitsraad. Aldus is er geen reden om in artikel 4 van de decaan melding te maken.

Artikel 5.

Men schrijve in het eerste lid : "... op voordracht van het daartoe overeenkomstig het tweede lid samengesteld kiescollege dat . . .".

Artikel 8.

De "bijzondere opdrachten" waarvan sprake in het artikel kunnen naar het zeggen van de gemachtigde van de Executieve betrekking hebben op de in artikel 11, tweede

lid, van het ontwerp, bedoelde bevoegdheden van het bestuurscollege, maar kunnen evenzeer van een andere aard zijn en bijvoorbeeld het voorzitterschap van de onderzoeksraad betreffen. In ieder geval zal, naar het zeggen van de gemachtigde van de Executieve, de in artikel 11, tweede lid, voorgeschreven formaliteit inzake het uitbrengen van een verslag moeten worden nageleefd, wanneer de in artikel 8 bedoelde "bijzondere opdrachten" een door eerstgenoemde bepaling beoogde bevoegdheid betreffen.

Teneinde het verband tussen beide artikelen in de tekst van het ontwerp duidelijker tot uitdrukking te brengen wordt de tweede zin van artikel 8 bij voorkeur met de volgende woorden aangevuld : "... onverminderd het bepaalde in artikel 11, tweede lid".

Artikel 9.

In het eerste lid, 3°, schrijve men : "... van het zelfstandig academisch personeel bedoeld in artikel 13, 3°;"¹⁰ In fine van het eerste lid, 4°, schrijve men : "... tot de groepen bedoeld in artikel 13, 4°, 5°, 6° en 7°".

Men formuleer het tweede lid als volgt :

"De in 3' en 4' van het eerste lid bedoelde leden worden verkozen door de raad van bestuur, onder de leden welke die groepen in de raad van bestuur **vertegenwoordigen**".

Het derde lid wordt beter als volgt geformuleerd :

"Het mandaat van de leden van het bestuurscollege duurt vier jaar en is hernieuwbaar. Het mandaat van de vertegenwoordigers van de studenten echter duurt twee jaar en is slechts eenmaal **hernieuwbaar**".

Het bepaalde in artikel 9, derde lid, is niet van toepassing op de rector, de vice-rector, de algemeen beheerder en de adjunct-algemeen beheerder. Indien men het bepaalde in artikel 17, tweede lid, van het ontwerp aanhoudt, wat niet strikt noodzakelijk is gezien dat lid neerkomt op een commentaar, moet men tussen het derde en het vierde lid van artikel 9 een lid invoegen, dat kan luiden als volgt :

"Het in het derde lid bepaalde is niet van toepassing op de rector, de vice-rector, de algemeen beheerder en de adjunct-algemeen beheerder?

Artikel 10.

Men formule de eerste zin van het artikel als volgt :

"Het bestuurscollege is bevoegd voor alle zaken van de universiteit of het universitair centrum die bij of krachtens dit decreet niet aan de raad van bestuur zijn opgedragen?

Artikel 11.

In artikel 19, dat de besluitvorming in de raad van bestuur betreft, is sprake van een **"gewone"** meerderheid van de uitgebrachte stemmen: in artikel 11, eerste lid, dat de besluitvorming in het bestuurscollege betreft, is sprake van een **"eenvoudige"** meerderheid. Een eenvormigere terminologie dringt zich op.

Het eerste lid dient - naar het voorbeeld van artikel 19 dat de raad van bestuur betreft - een regeling te bevatten met betrekking tot het staken van stemmen.

Uit de artikelsgewijze toelichting moet worden afgeleid dat de in artikel 11, tweede lid, bedoelde overdracht van bevoegdheden slechts op een "interne taakverdeling" zou neerkomen; die overdracht zou niet betekenen dat de betrokken aangelegenheden niet meer het voorwerp van een beslissing van het bestuurscollege moeten uitmaken. De gemachtigde van de Executieve gaat met die uitleg niet akkoord. Volgens hem ligt aan artikel 11, tweede lid, wel degelijk de bedoeling ten grondslag om een daadwerkelijke bevoegdheidsoverdracht door het bestuurscollege mogelijk te maken, welke met andere woorden meer dan louter **"voorbereidend"** van aard zou zijn en tegelijk op de **beslissingsbevoegdheid** betrekking zou kunnen hebben. Indien die laatste verduidelijking de bedoeling van de Executieve juist weergeeft, moet de artikelsgewijze toelichting worden aangepast.

Artikel 12.

Men formuleer de tweede zin, die best een tweede lid wordt, als volgt :

"Het bestuurscollege verschaft de raad van bestuur informatie over de beslissingen die het heeft genomen: het verstrekt de raad op zijn verzoek alle inlichtingen over de handelingen die het heeft verricht?

In de laatste zin, die als een derde lid kan worden opgenomen, schrijf men duidelijkheidshalve :

"In het in artikel 18, 2°, vermelde bestuursreglement worden omtrent de in dit artikel bedoelde aangelegenheden nadere regelen opgenomen?

Artikel 13.

De in het eerste lid, 3° en 4°, bedoelde voltijdse opdracht dient, naar het zeggen van de gemachtigde van de Executieve, niet noodzakelijk voor de volle twee jaar op het betrokken ambt betrekking te hebben. **Zo** bijvoorbeeld zou **voor** een vertegenwoordiger van het zelfstandig academisch personeel de voltijdse opdracht die hij voorheen als lid van het assisterend academisch personeel vervulde, mede in aanmerking worden genomen voor de berekening van de in het eerste lid, 3°, voorgeschreven termijn van twee jaar.

Zoals door de gemachtigde van de Executieve werd benadrukt, dient de voltijdse opdracht echter wel in de betrokken universiteit of het universitair centrum te zijn vervuld. Het verdient aanbeveling om zulks in het eerste lid, zowel in 3•, als in 4•, als volgt te verduidelijken : "... ten minste twee jaar een voltijdse opdracht in die universiteit of in dat universitair centrum vervuld te hebben?

Ook de in het eerste lid, 5•, bedoelde voltijdse beroepsactiviteit van ten minste twee jaar, dient volgens de gemachtigde van de Executieve in de betrokken universiteit of het betrokken universitair centrum te zijn verricht. Het verdient dan ook aanbeveling om in 5•, in fine, te schrijven : "... ten minste twee jaar een voltijdse **beroeps**-activiteit in die universiteit of in dat universitair centrum vervuld te hebben?

Opdat studenten zouden kunnen deelnemen aan de verkiezing van hun vertegenwoordigers in de raad van bestuur is niet vereist, naar het zeggen van de gemachtigde van de Executieve, dat zij "**ten** minste één jaar regelmatig zijn ingeschreven? **Het** betreft hier volgens de gemachtigde uitsluitend eenverkiezbaarheidsvoorwaarde. Dienovereenkomstig formuleer men het eerste lid, 6•, als volgt :

"vier vertegenwoordigers door de studenten van de universiteit of het universitair centrum verkozen onder de studenten welke aan die universiteit of aan dat centrum sedert ten minste één jaar regelmatig zijn ingeschreven;?

Artikel 15.

Naar het zeggen van de gemachtigde van de Executieve moet in artikel 15, benevens van de in artikel 9, 4°, bedoelde leden, ook melding worden gemaakt van de in artikel 9, 3°, bedoelde leden. Nochtans rijst dan de vraag hoe deze bepaling zich verhoudt tot artikel 18, 1°, waarin blijkbaar een verkeerde verwijzing naar artikel 9, 2°, voorkomt en de raad van bestuur, en niet de Vlaamse Executieve, bevoegd wordt gemaakt voor het bepalen van het reglement voor de aanwijzing van de leden van het bestuurscollege. De tekst is hoe dan ook aan herziening toe, rekening houdend met de opmerkingen die in dit advies bij artikel 37 worden gemaakt.

★

Wat de verwijzing naar de artikelen 9, 4° (bestuurscollege), en 13, 7° (raad van bestuur), betreft, valt op te merken dat - in zover met die verwijzing aan de verkiezing van de vertegenwoordigers van de provincieraad wordt gerefereerd - de Vlaamse Executieve zonder bevoegdheid is om de werkingwijze van de provincieraad te regelen.

★

De in artikel 15 bedoelde leden van het bestuurscollege zullen, in tegenstelling tot wat voor de leden van de raad van bestuur geldt, plaatsvervangers hebben die hen vervangen in geval van tijdelijke verhindering of afwezigheid. Het verdient aanbeveling om ook in artikel 9 van het ontwerp van deze plaatsvervangers melding te maken.

Artikel 16.

Men schrijve in de plaats van de tweede en de derde zin :

"In geval het mandaat van een lid voortijdig beëindigd wordt of een lid niet langer de hoedanigheid bezit op basis waarvan het mandaat is verleend, voltooit de opvolger het mandaat van zijn voorganger?

Artikel 17.

Men vervange in het eerste lid het woord "**vertegenwoordiging**" door het woord "**vertegenwoordigers**".

Artikel 18.

Het is niet duidelijk hoe artikel 18, 1°, zich tot artikel 15 verhoudt, wat het bepalen van het reglement voor de aanwijzing van de leden van het bestuurscollege betreft. Alleszins dient de verwijzing naar artikel 9, 2°, te worden aangepast.

Luidens het in 3' bepaalde is de raad van bestuur bevoegd voor het vastleggen van de algemene richtlijnen voor de organisatie en coördinatie van het academisch onderwijs, het wetenschappelijk onderzoek en de wetenschappelijke dienstverlening van de universiteit of het universitair centrum. Van het sluiten van samenwerkingsakkoorden met andere universiteiten wordt geen melding gemaakt. Uit het niet vermelden moet volgen dat het sluiten van zodanige akkoorden zaak is van het bestuurscollege. De Vlaamse Executieve zal moeten nagaan of dit haar bedoeling is.

In 6' is het woord "globale" misleidend en, behoudens verduidelijking in de memorie van toelichting, op het eerste gezicht overbodig.

Artikel 19.

Onverminderd de opmerking welke onder artikel 11 is gemaakt, moet men vaststellen dat, rekening gehouden met de bevoegdheden en meer nog met de samenstelling van de raad van bestuur, het ongewoon is dat aan de rector een zo ruime beslissingsbevoegdheid wordt toegekend, bijgevolg een zo ruime verantwoordelijkheid wordt opgelegd in het geval dat in die raad de stemmen staken.

Artikel 20.

In het eerste lid schrijve men duidelijkheids-halve : "... ten minste de helft van de in artikel 13, eerste lid, bedoelde leden aanwezig **is**".

Artikel 21

Men formuleer het opschrift van afdeling 5 als volgt : **"De faculteiten en andere bestuursorganen"**.

Artikel 21 maakt geen melding van de wetenschappelijke dienstverlening welke, naast het academisch onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek, één van de onderdelen is van de universitaire zending, zoals die wordt omschreven in artikel 4 van het ontwerp van **"decreet"** betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap? Naar het zeggen van de gemachtigde van de Executieve is die weglating gewild : de betrokken dienstverlening hoeft niet **"in hoofdorde"** op facultair niveau te geschieden, maar zou volgens de gemachtigde bijvoorbeeld in een centrale dienst van de universiteit of het universitair centrum kunnen worden georganiseerd.

De term **"vakgebieden"** mag dan nog ingeburgerd zijn in de Nederlandse wetgeving, in de tekst van het ontwerp wordt hij beter vervangen door de term **"wetenschapsdisciplines"**.

Artikel 22

In de artikelsgewijze toelichting wordt nog ten onrechte melding gemaakt van de academische raad.

Artikel 23.

Ermee rekening gehouden dat, zoals al onder artikel 4 is opgemerkt, het ontwerp aan de decaan van de faculteit geen eigen bevoegdheid toekent, ware het artikel beter als volgt geredigeerd :

"De faculteit wordt bestuurd door de faculteitsraad. Deze wordt voorgezeten door de decaan?

Artikel 26.

Daar het, naar het zeggen van de gemachtigde van de Executieve, in het licht van artikel 24, 2°, niet uitgesloten is dat niet alle hoogleraren in de faculteitsraad zullen zetelen en het ontwerp het mogelijk wil maken dat de decaan desgevallend een hoogleraar is die niet in de faculteitsraad zitting heeft, wordt artikel 26 bij voorkeur als volgt geformuleerd :

"De decaan van de faculteit wordt door de faculteitsraad verkozen voor een hernieuwbare termijn van twee jaar, onder de gewone en voltijdse hoogleraren van de faculteit?

Ergens moet dan wel het stemrecht van de voorzitter die niet uit de faculteitsraad is gekozen, worden geregeld.

Artikel 27.

De artikelsgewijze toelichting is niet aangepast aan de tekst van het ontwerp, wat de vermelding van het **"College voor ontwikkelingslanden"** van het Universitair Centrum Antwerpen betreft.

Artikel 28.

Dit artikel voorziet in het in dienst nemen bij **wege** van een overeenkomst, door de Vlaamse Executieve (en niet door de raad van bestuur zoals verkeerdelijk in de artikelsgewijze toelichting is vermeld),, van een algemeen beheerder en een adjunct-algemeen beheerder, welke betrekkingen niettemin in de personeelsformatie van de universiteit en het universitair centrum worden opgenomen en waarvan de bezoldiging, naar het zeggen van de gemachtigde van de Executieve, ten laste komt van de aan de universiteit en het centrum toegekende werkingsuitkeringen. Deze laatste modaliteit dient in het decreet te worden opgenomen. De hierna volgende tekst wordt in overweging gegeven :

"In de personeelsformatie van de universiteit en in die van het universitair centrum worden in respectievelijk de rangen **17** en **16** een betrekking van algemeen beheerder en van adjunct-algemeen beheerder ingeschreven, waaraan de weddeschalen **17/1** en **16/1** worden verbonden.

Beide betrekkingen worden begeven door de Vlaamse Executieve, na een openbare oproep, in het Belgisch **Staats-**

blad, tot de kandidaten die houder zijn van een diploma van de tweede cyclus van een academische opleiding.

De rechten en de plichten van de algemeen beheerder en de adjunct-algemeen beheerder worden opgenomen in een arbeidsovereenkomst van onbepaalde tijd met de Vlaamse Executieve.

De voor het personeel van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap geldende regels inzake geldelijke anciënniteit zijn van toepassing op de algemeen beheerder en de adjunct-algemeen beheerder. De bezoldiging van beiden valt ten laste van de aan de universiteit of aan het universitair centrum toegekende **werkingsuitkeringen**".

Artikelen 29 en 30.

Artikel 29 beoogt naar het zeggen van de gemachtigde van de Executieve alle voltijdse leden van het personeel van de universiteit en van het universitair centrum en bijgevolg niet uitsluitend de leden van het zelfstandig academisch personeel zoals de artikelsgewijze toelichting laat uitschijnen.

Het artikel heeft volgens de gemachtigde van de Executieve voor het overige dezelfde draagwijdte als artikel 30 van het ontwerp dat de vastbenoemde ambtenaren van de diensten en de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap betreft.

Beide artikelen zouden tot **één** artikel kunnen worden samengesmolten, mogelijk te stellen als volgt :

"Artikel (29)."

Indien de algemeen beheerder of de **adjunct-algemeen** beheerder tot het voltijds personeel van de universiteit of het universitair centrum behoort of een vastbenoemd ambtenaar is van de diensten of van een instelling van de Vlaamse Gemeenschap, is hij voor de duur van zijn mandaat met verlof. Dit verlof wordt niet bezoldigd. De betrokken periode wordt voor het overige gelijkgesteld met een periode van dienstactiviteit?

Indien op deze suggestie wordt ingegaan, moeten de volgende artikelen worden vernummerd.

Artikel 31.

Men vervange in de eerste volzin, "**het** dagelijks **beheer**" door "**het** dagelijks bestuur?

In de tweede volzin schrijve men : "... bijgestaan door de adjunct-algemeen beheerder".

Artikel 32.

Aan de Raad van State is meegedeeld dat de bedoelde opdrachthouders weliswaar door de algemeen beheerder en de adjunct-algemeen beheerder gerecruteerd worden, doch

dat hun werkgever de universiteit, respectievelijk het universitair centrum is. De tekst is op dat punt aan aanvulling toe.

De bezoldiging van die personen is ten laste van de werkingsuitkeringen.

Aan de Raad van State is nog meegedeeld dat de bedoelde personen in dienst genomen worden bij **wege** van een arbeidsovereenkomst, dan wel - indien zij **vóór** hun **indienst-**neming in een statutaire rechtspositieregeling zijn - bij **wege** van een mandaat, in welk geval, althans indien hun statutaire rechtspositieregeling zulks toestaat, zij hun statutaire rechtspositie als belast met een bijzondere opdracht behouden.

Vraag is of in die omstandigheden de bepaling van het eerste lid, tweede zin, naar luid waarvan die personen in de personeelsformatie van de universiteit, respectievelijk het universitair centrum worden opgenomen, onverminderd kan worden aangehouden.

Voor het **overige** mag worden opgemerkt dat, in tegenstelling met het bepaalde in de artikelen 28, 29 en 30, niet uitdrukkelijk voorzien is in een diplomavereiste of specifieke ervaring, noch in een regeling van verlof mocht een van de in dienst genomen personen tot een dienst of een instelling van de Vlaamse Gemeenschap behoren. De Vlaamse Executieve zal moeten nagaan of het ontwerp op dat stuk niet moet worden aangevuld.

Artikel 33.

Men stelde de eerste volzin als volgt :

"De ad **junct-algemeen** beheerder vervangt de algemeen beheerder telkens deze in de tijdelijke onmogelijkheid verkeert zijn ambt uit te oefenen en deze onmogelijkheid door het bestuurscollege is vastgesteld@@".

De tweede volzin is overbodig en kan worden weggelaten.

Artikel 35.

Men vervange de woorden "**De** in artikel 2 bedoelde universiteiten" door de woorden "**De** Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen?

Artikel 36.

Men schrijve "... na toepassing van de artikelen 156 en 159 van het decreet van . . . betreffende . . . en na het advies van haar commissaris en de afgevaardigde van financiën te hebben ingewonnen, in de plaats treden van ...".

Artikel 37.

Het artikel heeft betrekking op de eerste verkiezing van de raad van bestuur na de inwerkingtreding van het

decreet. Naar het zeggen van de gemachtigde van de Executieve moet dit artikel uitdrukken dat de Vlaamse Executieve het desbetreffend verkiezingsreglement kan vaststellen zonder dat het in artikel 15 van het ontwerp voorgeschreven voorstel van de raad van bestuur is vereist.

Het ware logischer de artikelen 15 en 37 van het ontwerp samen te voegen en artikel 15 te herwerken bijvoorbeeld in die zin dat, wat het vaststellen van het **verkiezingsreglement** van de raad van bestuur betreft, dat reglement voor de eerste verkiezing na de inwerkingtreding van het decreet door de Vlaamse Executieve wordt vastgesteld 'en dat het behoud ervan voor de latere! verkiezingen of wijzigingen eraan niet dan op voorstel van de raad van bestuur kunnen geschieden. Alsdan hoort artikel 37 van het ontwerp te vervallen.

Artikel 38.

Men late het artikel aanvangen als volgt : "**Alle** roerende en onroerende goederen die door de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking zijn gesteld ...". De inwerkingtreding van de bepaling wordt immers in artikel 49 geregeld. Deze opmerking geldt voor alle volgende artikelen waarin van de inwerkingtreding van het decreet melding wordt gemaakt.

De tekst doet **ervan** blijken dat de goederen om niet en zonder kosten worden overgedragen aan de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen. Aangezien de Vlaamse Gemeenschap van nationale fiscaliteit niet kan vrijstellen en het kennelijk de bedoeling is geen kosten van

welke aard ook door de universiteit of het universitair centrum te doen dragen, schrijve men "... om niet en zonder kosten van welke aard ook overgedragen aan respectievelijk de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen in de staat waarin ze zich bevinden, bij akte verleden overeenkomstig artikel 9 van de wet van 27 mei 1870 houdende vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten inzake onteigening ten algemene nutte".

De laatste zin dient te worden geschrapt. Dergelijke overdracht wordt door het gemeen recht geregeld en daarenboven dekt de in het artikel beoogde **inbezitstelling** niet alle hypothesen, zoals die inzake de overdracht van onroerende rechten.

Artikel 39.

De in het artikel bedoelde onroerende goederen blijven naar het zeggen van de gemachtigde van de Executieve eigendom van de Vlaamse Gemeenschap. Het verdient dan ook aanbeveling om de inleidende zin van het eerste lid als volgt te formuleren :

"In afwijking van artikel 38 blijven de hierna vermelde onroerende goederen, die worden gebruikt door of bestemd zijn voor de faculteit diergeneeskunde van de Universiteit Gent, eigendom van de Vlaamse Gemeenschap :".

Het tweede en het derde lid worden beter samengesmolten in **één** lid dat als volgt wordt geredigeerd :

"**De** Vlaamse Gemeenschap staat in voor de voltooiing van het gebouwencomplex bedoeld in het eerste lid, 1°, binnen een termijn van drie jaar na de inwerkingtreding van dit decreet. Na voltooiing wordt het ter beschikking gesteld van de Universiteit Gent volgens de regels bepaald door de Vlaamse Executieve. Kosten van herstelling, instandhouding, onderhoud, exploitatie zo mede alle andere algemene kosten, zijn ten laste van de Universiteit Gent?

Artikel 40.

Men schrijve : "**De** Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen treden in de rechten en verplichtingen van de Vlaamse Gemeenschap die vroeger . . .".

Artikel 41.

Het volstaat te schrijven : "**Het** statutair personeel van de Rijksuniversiteit Gent en het **Rijksuni-**versitair Centrum Antwerpen gaat over naar respectievelijk de nieuwe rechtspersoon . . .".

Artikel 42.

Het artikel ware beter geredigeerd als volgt :

"**De** activa en passiva alsmede de rechten en verplichtingen van het vermogen van de Rijksuniversiteit

Gent en het Rijksuniversitair Centrum Antwerpen worden om niet en zonder kosten van welke aard ook overgedragen aan respectievelijk de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen. De overdracht van de goederen geschiedt in de staat waarin die zich bevinden en, wat de onroerende goederen betreft, bij akte verleden overeenkomstig artikel 9 van de wet van 27 mei 1870 houdende vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten inzake onteigening ten algemene nutte. In die overdracht zijn begrepen alle rechten en verplichtingen wat het door het bedoeld vermogen tewerkgesteld personeel en de hangende en toekomstige procedures betreft?

Artikel 43.

Volgende formulering wordt ter overweging gegeven :

"De rector, de vice-rector, het bestuurscollege en de raad van bestuur van de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen oefenen hun bevoegdheden uit overeenkomstig dit decreet vanaf de inwerkingtreding ervan.

De bij de inwerkingtreding van dit decreet in dienst zijnde rectoren en vice-rectoren beëindigen hun lopend mandaat.

Het mandaat van de administrateur van de Rijksuniversiteit Gent en van het Rijksuniversitair Centrum **Antwer-**

pen eindigt bij de installatie van de nieuwe algemeen beheerder en adjunct-algemeen beheerder?

Artikel.

Het lijkt te mogen volstaan, het artikel als volgt te formuleren :

"De lopende mandaten van de leden van de raad van beheer en van het vast bureau van de Rijksuniversiteit Gent en het Rijksuniversitair Centrum Antwerpen vervallen op 1 oktober **1992**".

Voor de vertegenwoordigers van de studenten hoeft in geen bijzondere bepaling te worden voorzien, gelet op de periodiciteit van de desbetreffende verkiezingen.

Artikel 45.

Het is aangewezen te voorzien in een datum, bijvoorbeeld 1 januari 1993, waarop de bedoelde, voorlopig aangehouden maatregelen in ieder geval hun gelding zullen verliezen.

Artikel 46.

Men formuleer het artikel als volgt :

"De krachtens artikel 180 van het decreet van . . . betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap niet bij het zelfstandig academisch personeel gerangschikte leden van het vastbenoemd wetenschappelijk personeel worden voor de toepassing van de afdelingen 3 en 4 van hoofdstuk II van dit bijzonder decreet, geacht tot het zelfstandig academisch personeel te behoren?

Artikel 47.

Met betrekking tot de in dit artikel vervatte opheffingsbepalingen moet het volgende worden opgemerkt :

1. de in het artikel bedoelde wetten en besluiten mogen slechts opgeheven worden in de mate dat ze betrekking hebben op de Rijksuniversiteit Gent en het Rijksuniversitair Centrum Antwerpen;
2. de bepaling opgenomen in fine van 1' overlapt met artikel 42 van het ontwerp en moet vervallen;
3. het verdient aanbeveling om ook het koninklijk besluit van 10 januari 1921 betreffende de toepassing der wet van 5 juli 1920 die rechtspersoonlijkheid verleent aan de universiteit Gent en Luik, uitdrukkelijk op te heffen;
4. de op te heffen teksten moeten steeds worden vermeld met de teksten die wijzigingen hebben aangebracht. Rekening houdend echter met het grote aantal wijzigingen van de

in 2' vermelde wet van 28 april 1953 kan, met het oog op de leesbaarheid van de opheffingsbepaling, worden gebillijkt dat de opsomming van de wijzigende bepalingen wordt vervangen door de vermelding "**zoals** tot op heden gewijzigd";

5. in 2° moeten de woorden "**van** artikel 4, § 2, in zoverre het betrekking heeft op het daarin vermelde college van **ontwikkelingslanden**" worden geschrapt, rekening houdend met het bepaalde in artikel 202 van het ontwerp van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. Voor zover het de bedoeling is het gehele artikel 55ter van voornoemde wet aan de opheffing te onttrekken, worden de woorden "**voor** leningen ten behoeve van investeringen bestemd voor studentenrestaurants en -tehuizen aan de Universiteit Gent en het Universitair Centrum **Antwerpen**" beter geschrapt. Hetzelfde geldt voor de woorden "**en artikel**" in fine van 2'.

Rekening gehouden met de voorgaande opmerkingen formuleer men artikel 47 als volgt :

"Artikel 47."

In de mate dat ze betrekking hebben op de Rijksuniversiteit Gent en het Rijksuniversitair Centrum Antwerpen worden opgeheven :

- 1' . . . Staatsuniversiteiten Gent en Luik, gewijzigd bij de wetten van 11 maart 1954, 9 april 1965, 24 maart 1971 en 28 mei 1971;

- 2" de wet van 28 april 1953 betreffende de inrichting van het universitair onderwijs door de Staat, zoals tot op heden gewijzigd, met uitzondering van de artikelen **51bis**, laatste lid en **55ter**;
- 3' het koninklijk besluit van 10 januari 1921 betreffende de toepassing der wet van 5 juli 1920 die rechtspersoonlijkheid verleent aan de universiteit Gent en Luik, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 6 mei 1922 en 14 september 1971;
- 4' **3•** van het ontwerp:
- 5' **4•** van het ontwerp, aangevuld als volgt : . . . gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 29 oktober 1971 en 23 september 1975;
- 6' **5'** van het ontwerp:
- 7' **6•** van het ontwerp?

Artikel 48.

De bepaling van artikel 48 is zo onbepaald geformuleerd dat zij aan de Vlaamse Executieve een bevoegdheid geeft die moeilijk in overeenstemming te brengen is met het bepaalde in artikel 17, § 5, van de Grondwet.

Het spreekt vanzelf dat de bedoelde maatregelen van aanvullende aard horen te zijn en niet kunnen raken aan de in dit ontwerp opgenomen regelen die van essentiële aard zijn. Het artikel ware dan ook beter geredigeerd als volgt :

"De Vlaamse Executieve neemt de aanvullende maatregelen welke met betrekking tot de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen kunnen nodig zijn om de overgang van het vroegere naar het nieuwe stelsel te regelen?

Artikel 49.

Het is aangewezen de datum van inwerkingtreding duidelijk te bepalen, bijvoorbeeld als volgt :

"Dit decreet treedt in werking op 1 oktober **1991**".

De kamer was samengesteld uit

de Heer	: H. COREMANS,	kamervoorzitter,
de Heer	: J. VERMEIRE,	staatsraden,
Mevrouw	: S. VANDERHAEGEN,	
de Heren	: G. SCHRANS,	assessoren van de
	E. WYMEERSCH,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	: A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. M. VAN DAMME, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. M.-C. CEULE, referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS.

H. COREMANS.

ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET

ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET

DE VLAAMSE EXECUTIEVE,

Op de voordracht van de Gemeenschapsminister van onderwijs ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Gemeenschapsminister van Onderwijs wordt gelast in naam van de Vlaamse Executieve bij de Vlaamse Raad het ontwerp van bijzonder decreet in te dienen waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit bijzonder decreet regelt een aangelegenheid oeld bij artikel 59 bis van de Grondwet.

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 2

Bij de Vlaamse Executieve worden onder de benamingen „Universiteit Gent” en „Universitair Centrum Antwerpen” twee openbare instellingen met rechtspersoonlijkheid opgericht, waarvan het statuut bij of krachtens dit decreet wordt bepaald.

De Universiteit Gent, verder genoemd de universiteit, heeft haar bestuurszetel in het administratief arrondissement Gent. Het Universitair Centrum Antwerpen, verder genoemd het universitair centrum, heeft zijn bestuurszetel in het administratief arrondissement Antwerpen.

Artikel 3

De inrichtende macht van het academisch onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap wordt overgedragen aan de universiteit en het universitair centrum, die als dusdanig de bevoegdheden bezitten die rechtstreeks of onrechtstreeks noodzakelijk of nuttig zijn voor de uitoefening ervan.

HOOFDSTUK II

De bestuursorganen van de universiteit
en het universitair centrum

AFDELING 1

Algemene bepaling

Artikel 4

De bestuursorganen van de universiteit en het universitair centrum zijn : de rector, de vice-rector, het bestuurscollege, de raad van bestuur, de faculteitsraden en de raden van de met de faculteiten gelijkgestelde organen.

AFDELING 2

De rector en de vice-rector

Artikel 5

De rector en de vice-rector worden benoemd door de Vlaamse Executieve voor een termijn van vier jaar op voordracht van het daartoe overeenkomstig het tweede lid samengesteld kiescollege dat beraadslaagt over de ingediende kandidaturen en bij geheime stemming voor elke functie één kandidaat voordraagt.

Dit kiescollege bestaat uit de leden van de samengevoegde faculteitsraden en van de raden van de daarmee gelijkgestelde organen van de universiteit of het universitair centrum.

De raad van bestuur legt de verkiezingsprocedure vast.

De kandidaten dienen gewoon hoogleraar te zijn aan de Universiteit of het Universitair centrum en mogen de leeftijdsgrens voor opruststelling niet bereiken tijdens de duur van hun mandaat.

Artikel 6

De mandaten van rector en vice-rector kunnen tweemaal hernieuwd worden.

Artikel 7

De rector heeft de algemene leiding over de universiteit of het universitair centrum. Hij is voorzitter van het bestuurscollege en de raad van bestuur en vertegenwoordigt de universiteit of het universitair centrum in en buiten rechte.

Artikel 8

De vice-rector staat de rector bij en vervangt hem bij verhindering of afwezigheid. Daarenboven kan het bestuurscollege hem, onverminderd het bepaalde in artikel 14, met bijzondere opdrachten belasten.

AFDELING 3

Het bestuurscollege

Artikel 9

Het bestuurscollege bestaat uit :

1° De rector, voorzitter.

2° De vice-rector, ondervoorzitter.

3° Twee leden behorende tot de groep van het zelfstandig academische personeel bedoeld bij artikel 16, 3°.

4° Telkens één lid behorende tot de groepen bedoeld bij artikel 16, 4°, 5°, 6° en 7°.

De algemeen beheerder en de adjunct-algemeen beheerder wonen de vergaderingen van het bestuurscollege met raadgevende stem bij.

Artikel 10

De in artikel 9, 3° en 4° bedoelde leden van het bestuurscollege en hun plaatsvervangers worden verkozen door de raad van bestuur onder de leden welke die groepen in de raad van bestuur vertegenwoordigen.

De raad van bestuur legt bij reglement de verkiezingsprocedure vast van de in het eerste lid bedoelde leden en hun plaatsvervangers.

Artikel 11

Het mandaat van de leden van het bestuurscollege duurt vier jaar en is hernieuwbaar. Het mandaat van de studenten duurt echter twee jaar en is éénmaal hernieuwbaar.

Het in het eerste lid bepaalde is niet van toepassing op de rector, de vice-rector, de algemeen beheerder en de adjunct-algemeen beheerder.

Artikel 12

Het bestuurscollege is bevoegd voor alle zaken van de universiteit of het universitair centrum die bij of krachtens dit decreet niet aan de raad van bestuur zijn opgedragen. In het bijzonder is het bestuurscollege belast met :

1° Het voorbereiden, bekendmaken en uitvoeren van de besluiten van de raad van bestuur.

2° Het beschikken over de financiën en de roerende en onroerende goederen van de universiteit of het universitair centrum binnen de perken van de begrotingskredieten en het door de raad van bestuur opgestelde beleids- of financieringsplan.

3° Het sluiten van overeenkomsten en het verrichten van andere rechtshandelingen.

4° Het handhaven van de academische orde, en het desgevallend nemen van tuchtmaatregelen overeenkomstig het vigerend tuchtreglement.

5° Het vaststellen van vacatures en de beslissing tot de vacantverklaring van openstaande ambten.

6° De benoeming van het assisterend academisch personeel en het administratief en technisch personeel tot niveau twee.

7° Het opstellen van zijn reglement van orde.

Artikel 13

De beslissingen van het bestuurscollege worden genomen met een gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Onthoudingen, ongeldige en blanco stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht. Bij staking van stemmen beslist de rector.

Artikel 14

Het bestuurscollege kan bepaalde van zijn bevoegdheden overdragen aan de rector, vice-rector of algemeen beheerder. Omtrent de uitoefening van deze bevoegdheden wordt aan het bestuurscollege verslag uitgebracht.

Artikel 15

Het bestuurscollege is verantwoording verschuldigd aan de raad van bestuur.

Het bestuurscollege verschaft de raad van bestuur informatie over de beslissingen die het heeft genomen. Het verstrekt de raad op zijn verzoek alle inlichtingen over zijn handelingen die het heeft verricht.

In het in artikel 21, 2°, vermelde bestuursreglement worden omtrent de in dit artikel bedoelde aangelegenheden nadere regelen opgenomen.

AFDELING 4

De raad van bestuur

Artikel 16

De raad van bestuur bestaat uit :

1° De rector, voorzitter.

2° De vice-rector, ondervoorzitter.

3° Twaalf vertegenwoordigers van het zelfstandig academisch personeel, verkozen door en onder de leden van dit personeel van de universiteit of het universitair centrum. De kandidaten dienen op het ogenblik van hun verkiezing tenminste twee jaar een voltijdse opdracht in die universiteit of in dat universitair centrum vervuld te hebben.

4° Twee vertegenwoordigers van het assisterend academisch personeel verkozen door en onder de leden van dit personeel van de universiteit of het universitair centrum. De kandidaten dienen op het ogenblik van hun verkiezing tenminste twee jaar een voltijdse opdracht in die universiteit of in dat universitair centrum vervuld te hebben.

5° Drie vertegenwoordigers van het administratief en technisch personeel verkozen door en onder de leden van dit personeel van de universiteit of het universitair centrum. De kandidaten dienen op het ogenblik van hun verkiezing tenminste twee jaar een voltijdse beroepsactiviteit in die universiteit of in dat universitair centrum vervuld te hebben.

6° Vier vertegenwoordigers door de studenten van die universiteit of dit universitair centrum verkozen onder de studenten die aan die universiteit of dat universitair centrum tenminste één jaar regelmatig zijn ingeschreven.

7° Zes vertegenwoordigers paritair verdeeld tussen de werkgevers en werknemers aangeduid door de Sociaal Economische Raad voor Vlaanderen en vier vertegenwoordigers aangeduid door de provincieraad van de plaats waar de universiteit of het universitair centrum haar/zijn bestuurszetel heeft.

De leden van het zelfstandig academisch personeel bedoeld onder 3° van het vorige lid worden verkozen met inachtneming van de evenredige vertegenwoordiging van de faculteiten.

De algemeen beheerder en de adjunct-algemeen beheerder wonen de vergadering van de raad van bestuur met raadgevende stem bij.

Artikel 17

De raad van bestuur van het universitair centrum bestaat bovendien uit de voorzitter en de rector van de Universitaire Instelling Antwerpen en de rector en de voorzitter van de algemene vergadering van de Universitaire Faculteiten **Sint-Ignatius** te Antwerpen. Deze leden hebben raadgevende stem.

Artikel 18

De Vlaamse Executieve bepaalt op voorstel van de raad van bestuur het reglement voor de verkiezing van de leden van de raad van bestuur bedoeld in artikel 16, 3°, 4°, 5° en 6°.

Artikel 19

Voor elk van de leden van de raad van bestuur, bedoeld in artikel 16, 3°, 4°, 5°, 6° en 7°, wordt terzelfdertijd een opvolger verkozen. Ingeval het mandaat van een lid voortijdig beëindigd wordt of een lid niet langer de hoedanigheid bezit op basis waarvan het mandaat is verleend, voltooit de opvolger het mandaat van de voorganger.

Artikel 20

Het mandaat van de leden van de raad van bestuur duurt vier jaar en is hernieuwbaar. Het mandaat van de vertegenwoordigers van de studenten duurt echter twee jaar en is éénmaal hernieuwbaar.

Het in het eerste lid bepaalde is niet van toepassing op de rector, de vice-rector, de algemeen-beheerder en de adjunct-algemeen beheerder.

Artikel 21

De raad van bestuur is bevoegd voor :

1° Het bepalen van het reglement van de verkiezing van de faculteitsraden en van de decanen.

2° Het bepalen van het bestuursreglement, het **examen**-reglement en het tuchtreglement.

3° Het vastleggen van de algemene richtlijnen voor de organisatie en coördinatie van het academisch onderwijs, het wetenschappelijk onderzoek en de wetenschappelijke dienstverlening van de universiteit of het universitair centrum.

4° Het vastleggen en gebeurlijk aanpassen van het vijfjaarlijks investerings- en financieringsplan.

5° Het jaarlijks vastleggen en goedkeuren van de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag van de universiteit of het universitair centrum.

6° Het bepalen van de personeelsformatie.

7° De benoeming van de leden van het zelfstandig academisch personeel en het administratief personeel van niveau één.

8° Het opstellen van zijn reglement van orde.

9° Alle andere bij dit of andere decreten toegekende bevoegdheden.

Artikel 22

De beslissingen van de raad van bestuur worden genomen bij een gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Onthoudingen, ongeldige en blanco stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht. Bij staking van stemmen beslist de rector.

Artikel 23

De raad van bestuur kan slechts geldig vergaderen indien tenminste de helft van de in artikel 16, eerste lid, bedoelde leden aanwezig is.

Indien na een eerste samenroeping van een vergadering van de raad van bestuur het in het eerste lid bedoelde aanwezigheidsquorum niet wordt bereikt, kan de raad van bestuur ten vroegste één en ten laatste tien dagen later geldig vergaderen na een tweede samenroeping van een vergadering van die raad met dezelfde agenda, ongeacht het aantal aanwezige leden.

AFDELING 5

De faculteiten en andere bestuursorganen

Artikel 24

Met inachtneming van de door de raad van bestuur bepaalde richtlijnen geschiedt de organisatie en de coördinatie van de onderwijsverstrekking en van de wetenschapsbeoefening in de onderscheiden vakgebieden in hoofde op het niveau van de faculteit.

Onder faculteit wordt tevens elk daarmee door de raad van bestuur gelijkgesteld orgaan verstaan.

Artikel 25

De raad van bestuur bepaalt welke faculteiten de universiteit of het universitair centrum omvat.

Artikel 26

De faculteit wordt bestuurd door de faculteitsraad. Deze wordt voorgezeten door de decaan.

Artikel 27

De raad van bestuur bepaalt in het bestuursreglement :

1° De bevoegdheid en de werking van de faculteitsraad.

2° De samenstelling en het aantal leden van de faculteitsraad, met dien verstande dat tenminste twee derden van deze leden behoren tot het zelfstandig academisch personeel en de geledingen zoals vermeld in artikel 16, 4°, 5° en 6°, erin moeten vertegenwoordigd zijn.

3° De duur van het mandaat van de leden van de faculteitsraden.

Artikel 28

De faculteitsraad kan bepaalde van zijn bevoegdheden delegeren aan de decaan of aan sommige van zijn leden ten individuen titel of gezamenlijk.

Artikel 29

De decaan van de faculteit wordt door de faculteitsraad verkozen voor een hernieuwbare termijn van twee jaar onder de gewone en voltijdse hoogleraren van de faculteit. Indien hij op het ogenblik van zijn verkiezing geen zitting heeft in de faculteitsraad, wordt hij lid van deze faculteitsraad met stemrecht.

Artikel 30

De raad van bestuur richt de departementen, vakgroepen, facultaire en interfacultaire centra, scholen, instituten en alle andere organen op die hij noodzakelijk acht voor het vervullen van de universitaire zending. Hij bepaalt de benaming, de samenstelling, de bevoegdheden en de werking van deze organen.

AFDELING 6

De algemeen beheerder, de adjunkt-algemeen
beheerder, de opdrachthouders en de secretaris
van de raad van bestuur

Artikel 31

In de personeelsformatie van de universiteit en in die van het universitair centrum worden in respectievelijk de rangen 17 en 16 een betrekking van algemeen beheerder en van adjunct-algemeen beheerder ingeschreven, waaraan de wetschalen 17/1 en 16/1 worden verbonden.

Beide betrekkingen worden begeven door de Vlaamse Executieve, na een openbare oproep, in het Belgisch Staatsblad, tot de kandidaten die houder zijn van een diploma van de tweede cyclus van een academische opleiding.

De rechten en de plichten van de algemeen beheerder en de adjunct-algemeen beheerder worden opgenomen in een arbeidsovereenkomst van onbepaalde tijd met de Vlaamse Executieve.

De voor het personeel van de Vlaamse Gemeenschap geldende regels inzake geldelijke anciënniteit zijn van toepassing op de algemeen beheerder en de adjunct-algemeen beheerder. De bezoldiging van beiden valt ten laste van de aan de universiteit of aan het universitair centrum door de Vlaamse Gemeenschap toegekende werkingsuitkeringen.

Artikel 32

Indien de algemeen beheerder of de adjunct-algemeen beheerder tot het voltijds personeel van de universiteit of het universitair centrum behoort, of een vastbenoemd ambtenaar is van het Ministerie of een instelling van de Vlaamse Gemeenschap, is hij voor de duur van zijn mandaat met verlof. Dit verlof wordt niet bezoldigd. De betrokken periode wordt voor het overige gelijkgesteld met een periode van dienstactiviteit.

Artikel 33

De algemeen beheerder is onder de leiding van de rector belast met de uitvoering van het dagelijks bestuur van de universiteit of het universitair centrum op administratief, technisch en financieel vlak en coördineert de werking van de administratieve diensten. Hij wordt in de uitoefening van zijn opdracht bijgestaan door de adjunkt-algemeen beheerder.

Artikel 34

De adjunct-algemeen beheerder vervangt de algemeen beheerder telkens deze in de onmogelijkheid verkeert zijn ambt uit te oefenen en deze onmogelijkheid door het bestuurscollege is vastgesteld.

Artikel 35

In de personeelsformatie van de universiteit en van het universitair centrum worden in de rang 15 respectievelijk drie en één betrekking van opdrachthouder ingeschreven, waaraan de weddeschaal 15/1 wordt verbonden.

Deze betrekkingen worden begeven door de algemeen beheerder en adjunct-algemeen beheerder gezamenlijk. Om deze betrekkingen te vervullen moeten deze personen houder zijn van een diploma van de tweede cyclus van een academische opleiding.

De rechten en de plichten van de opdrachthouders worden opgenomen in een arbeidsovereenkomst van onbepaalde tijd met de universiteit of het universitair centrum.

De voor het personeel van de Vlaamse Gemeenschap geldende regels inzake geldelijke anciënniteit zijn van toepassing op de opdrachthouders. Hun bezoldiging valt ten laste van de aan de universiteit of aan het universitair centrum toegekende werkingsuitkeringen.

Artikel 36

Indien een opdrachthouder tot het voltijds personeel of tot het personeel van het patrimonium van de universiteit of het universitair centrum behoort, of een vastbenoemd ambtenaar is van het Ministerie of een instelling van de Vlaamse Gemeenschap, is hij voor de duur van zijn mandaat met verlof. Dit verlof wordt niet bezoldigd. De betrokken periode wordt voor het overige gelijkgesteld met een periode van dienstactiviteit.

Artikel 37

De raad van bestuur wijst onder de leden van het administratief personeel met tenminste de rang van adviseur een secretaris aan.

De raad van bestuur regelt de taak van de secretaris. Deze oefent dezelfde functies uit bij het bestuurscollege.

HOOFDSTUK III

Het toezicht

Artikel 38

De universiteit en het universitair centrum staan onder het toezicht van de Vlaamse Executieve. Dit toezicht wordt uit-

geoefend door een commissaris van de Vlaamse Executieve overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk IX van het decreet van . . . betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 39

In geval het vooropgestelde begrotingsevenwicht niet wordt bereikt kan de Vlaamse Executieve na toepassing van de artikels 157 en 160 van het decreet van . . . betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap en na advies van haar commissaris en de afgevaardigde van financiën in de universiteit of het universitair centrum te hebben ingewonnen, in de plaats treden van de bevoegde bestuursorganen en de passende maatregelen treffen teneinde het financieel evenwicht van de universiteit of het universitair centrum te herstellen.

HOOFDSTUK IV

Overgangs — en slotbepalingen

Artikel 40

Alle roerende en onroerende goederen die door de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking zijn gesteld van de Rijksuniversiteit te Gent en het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen, worden om niet en zonder kosten van welke aard ook overgedragen aan respectievelijk de universiteit en het universitair centrum in de staat waarin ze zich bevinden, bij akte verleden in toepassing van artikel 9 van de wet van 27 mei 1870 aangaande de vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten inzake de onteigening ten algemene nutte.

Artikel 41

In afwijking van artikel 41 blijven de hierna vermelde onroerende goederen, die gebruikt door of bestemd zijn voor de faculteit diergeneeskunde van de universiteit, eigendom van de Vlaamse Gemeenschap :

1° F.I. 72.00 Salisburylaan — Bergwijk te Merelbeke, Sectie A — Kad. nrs. 733y2, 770k, 777c, 779c, 770e, 781g, 781d, 789c, 787k, 787f, 787g, 784c, 783k, 782b, 737f, 768c, 768d, 767a, 748a, 764a, 749h, 750a.

2° F.I. 35.00 Casinoplein, Sectie F — Kad. nr. 2207F.

De Vlaamse Gemeenschap staat in voor de voltooiing van het gebouwencomplex bedoeld in het eerste lid, 1°, binnen een termijn van drie jaar na het van kracht worden van dit decreet. Na voltooiing wordt het ter beschikking gesteld aan de Universiteit volgens de regels bepaald door de Vlaamse Executieve. Kosten van herstelling, instandhouding, onderhoud, exploitatie, zo mede alle andere algemene kosten, zijn ten laste van de Universiteit.

Artikel 42

De universiteit en het universitair centrum treden in de rechten en verplichtingen van de Vlaamse Gemeenschap die vroeger in haar hoofde krachtens de activiteiten van de Rijksuniversiteit te Gent en het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen zijn ontstaan. In deze overdracht zijn begrepen alle rechten en verplichtingen verbonden aan hangende en toekomstige procedures.

Artikel 43

Het statutair personeel van de Rijksuniversiteit te Gent en het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen gaat over naar respectievelijk de nieuwe rechtspersoon van de universiteit en het universitair centrum met behoud van al zijn rechten en verplichtingen.

Artikel 44

De activa en passiva alsmede de rechten en verplichtingen van het vermogen van de Rijksuniversiteit te Gent en het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen worden om niet en zonder kosten van welke aard ook overgedragen aan respectievelijk de universiteit en het universitair centrum. De overdracht van de goederen geschiedt in de staat waarin die zich bevinden en, wat de onroerende goederen betreft, bij akte verleden overeenkomstig artikel 9 van de wet van 27 mei 1870 houdende vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten inzake onteigening ten algemene nutte. In deze overdracht zijn ook begrepen alle rechten en verplichtingen wat het door dit vermogen tewerkgesteld personeel en de hangende en toekomstige procedures betreft.

Artikel 45

De rector, de vice-rector, het bestuurscollege en de raad van bestuur van de universiteit en het universitair centrum oefenen 'hun nieuwe bevoegdheden uit overeenkomstig dit decreet vanaf de inwerkingtreding ervan.

De bij de inwerkingtreding van dit decreet in dienst zijnde rectoren en de vice-rectoren beëindigen hun mandaat.

Het mandaat van de administrateur van de Rijksuniversiteit te Gent en van het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen eindigt bij het aflopen van hun huidig mandaat.

Artikel 46

Behoudens de vertegenwoordigers van de studenten, worden alle leden van het vast bureau en van de raad van beheer van de Rijksuniversiteit te Gent en het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen die in functie zijn in het academiejaar 1990-1991, in hun mandaat verlengd tot 30 september 1992. In de raad van bestuur en het bestuurscollege van de universiteit en het universitair centrum vertegenwoordigen zij de in artikel 16 vermelde personeelsgeledingen.

De vertegenwoordigers van de studenten die in de loop van de maand mei van het jaar 1991 tot lid van het vast bureau en van de raad van beheer van de Rijksuniversiteit te Gent of het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen zijn verkozen, zetelen vanaf de datum van de inwerkingtreding van dit decreet in de raad van bestuur en het bestuurscollege. Hun mandaat vervalt eveneens op 1 oktober 1992.

Artikel 47

Alle maatregelen in uitvoering van artikel 64 van de wet van 28 april 1953 betreffende de inrichting van het universitair onderwijs door de Staat geldig vóór het van kracht worden van dit bijzonder decreet, blijven bestaan tot tot 1 januari 1993 behoudens indien zij voordien door het bestuurscollege of de raad van bestuur, ieder binnen zijn bevoegdheid, door andersluidende bepalingen zijn vervangen.

Artikel 48

De krachtens artikel 181 van het decreet van . . . betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap niet bij het zelfstandig academisch personeel gerangschikte leden van het vast wetenschappelijk personeel, worden voor de toepassing van de afdelingen 3 en 4 van hoofdstuk II van dit decreet, geacht tot het zelfstandig academisch personeel te behoren.

Artikel 49

In de mate dat ze betrekking hebben op de Rijksuniversiteit te Gent en het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen worden opgeheven :

1° de wet van 5 juli 1920 tot toekenning van rechtspersoonlijkheid aan de Staatsuniversiteiten te Gent en te Luik, gewijzigd bij de wetten van 11 maart 1954, 9 april 1965, 24 maart 1971 en 28 mei 1971 ;

2° het koninklijk besluit van 10 januari 1921 betreffende de toepassing der wet van 5 juli 1920 die rechtspersoonlijkheid verleent aan de universiteit Gent en Luik, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 6 mei 1922 en 14 september 1971 ;

3° de wet van 28 april 1953 betreffende de inrichting van het universitair onderwijs door de Staat, zoals tot op heden gewijzigd, met uitzondering van de artikels Slbis, laatste lid en van artikel 55ter ;

4° het koninklijk besluit van 21 mei 1965 tot uitbreiding tot de rijkuniversitaire centra van diverse bepalingen die betrekking hebben op de rijksuniversiteiten ;

5° het koninklijk besluit van 14 september 1971 tot vaststelling van de procedure tot aanwijzing van de leden van de raad van beheer van de rijksuniversiteiten en het rijksuniversitair centrum, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 29 oktober 1971 en 23 september 1975 ;

6° het koninklijk besluit van 14 december 1973 tot vaststelling van de samenstelling en werking van de faculteitsraden van het Rijksuniversitair centrum ;

7° het koninklijk besluit van 14 januari 1974 tot vaststelling van de samenstelling en de werking van de raden van de faculteiten, scholen, instituten en interfacultaire centra van de Rijksuniversiteit te Gent.

Artikel 50

De Vlaamse Executieve neemt de aanvullende maatregelen welke met betrekking tot de universiteit en het universitair centrum kunnen nodig zijn om de overgang van het vroegere naar het nieuwe stelsel te regelen.

Artikel 51

Dit decreet treedt in werking op de datum van de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad.

Gegeven te Brussel, 29 april 1991.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

De Gemeenschapsminister van Onderwijs,

D. COENS
